

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-12/13
Urbroj: 50301-25/16-19-19

Zagreb, 7. studenoga 2019.

Hs**NP*021-12/19-09/13*50-19-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 07-11-2019		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-12/19-09/13	65	
Uredžbeni broj	Prit.	Vrij.
50-19-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće pučke pravobraniteljice za 2018. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/19-09/13, urbroja: 65-19-03, od 1. travnja 2019. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću pučke pravobraniteljice za 2018. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće pučke pravobraniteljice za 2018. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pučka pravobraniteljica, aktom od 29. ožujka 2019. godine, ukazuje na sljedeće:

2.2.3. NEDOSTATNO PRIJAVLJIVANJE DISKRIMINACIJE I PREVENCIJA

U odnosu na preporuku 1. *Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da kontinuirano informira građane o zabrani diskriminacije i mehanizmima zaštite*, Vlada Republike Hrvatske ističe da će Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u okviru provedbe Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017.-2022. nastaviti organizirati aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti javnosti o zabrani diskriminacije te mehanizmima zaštite.

U odnosu na preporuku 2. *Vladi Republike Hrvatske, da osnuje Radnu skupinu za praćenje Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022.*, Vlada Republike Hrvatske navodi da je Radna skupina osnovana i prvi je sastanak održan 29. svibnja 2019. godine.

U pogledu preporuke 3. *Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da aktivira online platformu koja bi omogućila kontinuirano praćenje provedbe mjera i ciljeva Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022.*, Vlada Republike Hrvatske ističe da će se po usvajanju Izvješća o provedbi Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za 2017. i 2018. godinu podaci o provedbi mjera unijeti u online platformu.

Vežano za preporuku 4. *Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da što prije provede vanjsku evaluaciju provedbe Akcijskog plana za razdoblje od 2017. do 2019.*, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Nacionalnim planom za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022. predviđeno da se u zadnjem kvartalu provedbe Akcijskog plana za razdoblje 2017. do 2019. godine provede vanjska evaluacija.

3.1. PRAVOSUĐE

U odnosu na preporuku 5. Vlada Republike Hrvatske napominje da izmjene i dopune Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći nisu dio plana zakonodavnih aktivnosti Ministarstva pravosuđa u 2019. godini te smatra da je postojeći zakonodavni okvir dostatan, te ističe da je i u 2019. godini došlo do daljnjeg povećanja sredstava za financiranje projekata pružanja primarne pravne pomoći i ona sada iznose 1.500.000,00 kuna, što je povećanje od 15,38 % u odnosu na 2018. godini.

U odnosu na preporuku 6. Vlada Republike Hrvatske ističe da Ministarstvo pravosuđa poboljšanjem svojih organizacijskih kapaciteta nastoji osigurati bolje preduvjete za rješavanje povodom žalbi.

U odnosu na preporuku 8. Ministarstvu uprave i uredima državne uprave da povećaju broj službenika za besplatnu pravnu pomoć, Vlada Republike Hrvatske navodi da provedba iste nije u nadležnosti Ministarstva uprave, budući da se odnosi na besplatnu pravnu pomoć, koja je sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine, broj 143/13) u nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

U odnosu na preporuku 10. Vlada Republike Hrvatske ukazuje kako Ministarstvo pravosuđa provodi kontinuirane aktivnosti usmjerene na aktivnu promociju mirenja u građanskim, trgovačkim, radnim i drugim sporovima kao jednog od alternativnih načina rješavanja sporova.

Vežano uz preporuku 11. Vlada Republike Hrvatske ističe kako je provedba preporuke predviđena u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2020. godine.

U odnosu na preporuku 15. Državnoj školi za javnu upravu da provodi redovne edukacije o zakonodavnom i institucionalnom okviru za suzbijanje diskriminacije za državne te službenike u tijelima JLP(R)S te rukovodeće državne službenike, Vlada Republike Hrvatske navodi da je preporuka utvrđena na osnovu zaključka u Izvješću da će se provedbom edukacije upravna tijela upoznati s mogućim pravnim instrumentima za suzbijanje diskriminacije kako bi službenici bili osposobljeni za prepoznavanje diskriminacije i adekvatno reagiranje u upravnom postupku. Slijedom toga, preporuku je potrebno provesti na način da Državna škola za javnu upravu organizira razvoj i provedbu programa izobrazbe iz područja suzbijanja diskriminacije na osnovu nastavnog programa (silabusa) koji se temelji na

određenim područjima i s njima povezanim ishodima izobrazbe. U razvoj i provedbu navedenoga programa izobrazbe potrebno je obavezno uključiti stručne osobe koje rade na izradi propisa iz područja suzbijanja diskriminacije i zaštite ljudskih prava, te sudaca upravnog suda i službenike praktičare koji primjenjuju navedene propise.

Vezano uz preporuku 17. *Uredu za udruge i Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH, da nastave poticati rad udruga s ekspertizom i kapacitetom za pokretanje udruženih diskriminacijskih tužbi*, Vlada Republike Hrvatske napominje da je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina upoznat s činjenicom malog broja slučajeva korištenja instituta udružne tužbe, kao i s općim padom broja novih građanskih sudskih postupaka vezanih uz diskriminaciju te je primio na znanje preporuku pučke pravobraniteljice.

Uz preporuku 18. *Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, da unaprijedi normativni okvir kojim će se ojačati samostalnost i neovisnost povjerenika za zaštitu dostojanstva, sankcioniranjem pokušaja utjecaja na njihov rad i/ili stavljanja u nepovoljan položaj zbog obavljanja poslova zaštite dostojanstva radnika*, Vlada Republike Hrvatske navodi da Zakon o radu (Narodne novine, br. 93/14 i 127/17) u potpunosti uređuje postupak zaštite dostojanstva radnika kojim propisuje rokove i način postupanja radnika koji tvrdi da je došlo do povrede njegovog dostojanstva uslijed kršenja obveza iz radnog odnosa, kao i obvezu poslodavca koji zapošljava najmanje 20 radnika da imenuje osobu koja je osim njega ovlaštena primati i rješavati pritužbe vezane za zaštitu dostojanstva radnika (povjerenika za zaštitu dostojanstva).

U slučaju nepoduzimanja mjera za sprječavanje uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja, poduzimanja očito neprimjerenih mjera i slučaja u kojemu nije opravdano očekivati osiguranje zaštite radnik ima pravo prekinuti rad i zatražiti zaštitu pred nadležnim sudom. Stoga sankcioniranje pokušaja utjecaja na povjerenika za zaštitu dostojanstva ne može predstavljati učinkovito pravno rješenje, jer bi u okviru eventualnog prekršajnog postupka bilo izrazito teško dokazati takav pokušaj utjecaja, dok proširivanje ovlasti inspektora rada u ovom pogledu Vlada Republike Hrvatske smatra neopravdanim.

U pogledu preporuke 19. *Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da nastavi provoditi edukacije o zločinu iz mržnje*, Vlada Republike Hrvatske ističe da je u studenome 2018. godine započeo novi ciklus seminara na temu zločina iz mržnje, te su seminari, osim u Zagrebu, tijekom 2019. godine održani u Splitu, Osijeku, Varaždinu i Rijeci.

3.2. PRAVA NACIONALNIH MANJINA

U odnosu na dio Izvješća iz Poglavlja 3.2. Prava nacionalnih manjina, odlomak Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru – pokušaj iniciranja referenduma kako bi se smanjio njihov broj i ograničio mandat, te Preporuku 20. Ministarstvu uprave da izradi Prijedlog zakona o referendumu kojim će se od ove vrste odlučivanja izuzeti pitanja ljudskih prava, uključujući i prava nacionalnih manjina, Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost da pitanja koja se odnose na ljudska prava, uključujući i prava nacionalnih manjina, kao i pitanja o kojima se može odlučivati na referendumu, predstavljaju isključivo ustavnu materiju.

Stoga se zakonom kojim se uređuje referendum ni u kojem slučaju ne može propisivati izuzimanje pitanja o kojima se na referendumu može odlučivati, već se izuzimanje tih pitanja može propisati samo i jedino Ustavom Republike Hrvatske.

Što se tiče „pravne nesigurnosti trenutnog normativnog okvira zbog kojeg se u proteklim godinama u više navrata građane pokušalo mobilizirati u podršci idejama koje smjeraju smanjenju manjinskih prava“, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da sukladno ustavnim odredbama u Republici Hrvatskoj narod ostvaruje vlast izborom svojih predstavnika i neposrednim odlučivanjem, te bi citirani dio Izvješća, na način na koji je konotiran, mogao zvučati kao zamjerka na mogućnost slobodnog organiziranja građana i pokretanje građanskih inicijativa u cilju ostvarivanja njihovog Ustavom zajamčenog prava na neposredno odlučivanje te upućivanje na potrebu onemogućavanja istih.

U odnosu na dio Izvješća iz Poglavlja 3.2., odlomak Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma pripadnika nacionalnih manjina, na stranici 39., kojim se ukazuje na potrebu za omogućavanjem da se prilikom rođenja djeteta te sklapanja braka prezime prilagodi spolu djeteta, nevjeste ili ženika, ističući kako bi se time uvažile brojne manjine u čijoj je tradiciji korištenje prezimena prilagođenog spolu, kao i izbjegla potreba da naknadno podnose zahtjev za promjenom osobnog imena, Vlada Republike Hrvatske ističe da je pitanje određivanja prezimena koje ženik i nevjesta mogu izabrati prilikom sklapanja braka propisano Obiteljskim zakonom (Narodne novine, broj 103/15), koji je u nadležnosti Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

U okviru djelokruga rada Ministarstva uprave je Zakon o osobnom imenu (Narodne novine, br. 118/12 i 70/17). S obzirom da navedeni Zakon kroz institut promjene osobnog imena omogućava promjenu osobnog imena svim hrvatskim državljanima neovisno o njihovoj nacionalnoj pripadnosti, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da ne postoji potreba za njegovom izmjenom ili dopunom.

U odnosu na dio teksta Izvješća iz istog Poglavlja 3.2., odlomak Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina, koji se nalazi na stranici 40., Vlada Republike Hrvatske navodi da je u ožujku 2019. godine stupio na snagu Zakon o izboru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 25/19). Primjena ovoga Zakona doprinijet će unaprjeđenju, očuvanju i zaštiti položaja nacionalnih manjina u dijelu koji se odnosi na izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, a radi njihova sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima. U skladu s ovim Zakonom, izbori za članove vijeća i izbori za predstavnike nacionalnih manjina održavaju se istodobno, prve nedjelje u svibnju svake četvrte godine.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske donijela je odluke o raspisivanju izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima je raspisano ukupno 659 izbora, od toga 515 izbora za vijeća nacionalnih manjina i 144 izbora za predstavnike nacionalnih manjina, a izbori su raspisani 5. svibnja 2019. godine.

U odnosu na dio Izvješća iz Poglavlja 3.2., odlomka Sloboda izražavanja manjinske pripadnosti, na stranici 40. koji se odnosi na mogućnost izmjene podataka o nacionalnoj pripadnosti u državnim maticama te preporuku 21. Ministarstvu uprave, da izradi Prijedlog izmjena Zakona o državnim maticama kojima će se omogućiti izmjena podataka o nacionalnosti upisanoj pri temeljnom upisu, Vlada Republike Hrvatske navodi, kao i u

mišljenju na Izvješće pučke pravobraniteljice za 2017. godinu, da se maticom rođenih dokazuje činjenica rođenja, ali ne i nacionalnost.

Naime, prema Ustavu Republike Hrvatske i Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11), svaki državljanin Republike Hrvatske ima pravo slobodno se izjasniti da je pripadnik neke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. U Republici Hrvatskoj ne postoji evidencija o nacionalnosti i to iz razloga što se pripadnost određenom narodu ne dokazuje ispravama već se o njoj osoba izjašnjava. U matici rođenih mogu se mijenjati samo podaci koji utječu na osobni status osobe, primjerice: promjena imena, spola, sklapanje braka, priznanje očinstva, posvojenje itd. Za ostale podatke upisane prilikom upisa činjenice rođenja pored nacionalnosti za prebivalište i zanimanje nije propisano da se mogu mijenjati.

Dakle, neovisno o tome što je za neku osobu u njenoj matici rođenih upisana nacionalnost, toj osobi nitko ne brani da se slobodno izjašnjava o bilo kojoj drugoj nacionalnosti za potrebe vođenja drugih službenih evidencija (sklapanja braka, registar birača i sl.) ili za potrebe ostvarivanja drugih prava, ali ta se promjena u izjašnjavanju, sukladno naprijed navedenom Zakonu, ne upisuje u matice.

U odnosu na preporuku 24., Vlada Republike Hrvatske ističe da, u cilju provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine i Ministarstvom uprave, kontinuirano organizira seminare/savjetovanja o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na lokalnoj razini, te će i u narednom razdoblju održavati ovakve seminare.

Vezano uz preporuku 22. upućenu Ministarstvu kulture iz dijela „Prava nacionalnih manjina“, a u vezi s osnivanjem redakcije za nacionalne manjine na Hrvatskoj radioteleviziji, Vlada Republike Hrvatske naglašava kako je člankom 1. stavkom 4. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (Narodne novine, br. 137/10, 76/12, 78/16, 46/17, 73/17 i 94/18 - ispravak) propisano da je Hrvatska radiotelevizija pravna osoba koja ima status javne ustanove te je u obavljanju svoje djelatnosti neovisna o bilo kakvom političkom utjecaju i pritiscima promicatelja komercijalnih interesa. S tim u vezi Ministarstvo kulture nema ovlasti za nametanje unutarnjeg ustroja Hrvatske radiotelevizije. Uzimajući u obzir navedenu preporuku te zalažući se za ciljeve Operativnih programa za nacionalne manjine 2017. – 2020., Ministarstvo kulture podržava prijedlog osnivanja redakcije za nacionalne manjine.

3.3. DISKRIMINACIJA TEMELJEM RASE, ETNIČKE PRIPADNOSTI ILI BOJE KOŽE TE NACIONALNOG PODRIJETLA

Vezano za preporuku 32. Vlada Republike Hrvatske navodi da je 29. kolovoza 2019. godine usvojen *Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine, za 2019. i 2020. godinu.*

Vezano za preporuku 34. *Povjerenstvu za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, da razmotri mogućnost stvaranja interdisciplinarnih timova ministarstava unutarnjih poslova, pravosuđa, obrazovanja, zdravlja, centara socijalne skrbi i zavoda za zapošljavanje, tijela regionalne i lokalne samouprave, škola, udruga i samih stanovnika na lokalnoj razini, radi rješavanja poteškoća specifičnih za romsku nacionalnu manjinu,* Vlada Republike Hrvatske navodi da će Povjerenstvo na sljedećoj regionalnoj

sjednici dati prijedlog na razmatranje. Također, Vlada Republike Hrvatske ističe kako Ured kroz projekt „Ispunjavanje preduvjeta za učinkovitu provedbu politika usmjerenih na nacionalne manjine – FAZA I“ planira provesti četiri regionalne terenske sjednice Povjerenstva, te šest regionalnih okruglih stolova na specifičnu temu obrazovanja Roma s ciljem poticanja obrazovanja te prevencije napuštanja istog.

U dijelu Izvješća podnaslova „*Tražitelji međunarodne zaštite, iregularni migranti i osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom*“ vezano uz dio koji se odnosi na projekt „Uspostava prihvatne infrastrukture i jačanje kapaciteta Prihvatilišta za tražitelje azila u Maloj Gorici“, Vlada Republike Hrvatske navodi da je Ministarstvo unutarnjih poslova detaljno, pravovremeno i transparentno obavještavalo i pružalo sve informacije vezane uz uspostavu Prihvatilišta za tražitelje azila u Maloj Gorici lokalnoj zajednici, udrugama civilnoga društva i građanima. Ministar unutarnjih poslova je jasno i bezrezervno izrazio osobnu spremnost za rješavanje navedenoga pitanja te u nekoliko navrata sudjelovao na tribinama, sastancima i sjednicama Gradskog vijeća Grada Petrinje kako bi zajedno sa svojim suradnicima razjasnio sve eventualne nejasnoće.

Dosadašnje iskustvo s uspostavom Prihvatilišta za tražitelje azila pokazalo je da svakodnevna suradnja Ministarstva unutarnjih poslova, lokalne zajednice i nevladinih udruga doprinosi boljem međusobnom razumijevanju tražitelja i pripadnika lokalne zajednice.

Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano radi na uspostavi transparentne i jasne komunikacije, ne samo oko projekta izgradnje naselja Mala Gorica, već uopće oko razumijevanja potreba tražitelja međunarodne zaštite.

U odnosu na preporuku 36. *Ministarstvu unutarnjih poslova, da lokalne zajednice i građane pravovremeno i transparentno obavještava o razmještanju migranata ili osoba pod međunarodnom zaštitom*, Vlada Republike Hrvatske navodi da obavještavanje lokalne zajednice i drugih zainteresiranih strana zahtijeva, ne samo koordinirani rad Ministarstva unutarnjih poslova i ostalih državnih tijela, koja u okvirima svoje nadležnosti sudjeluju u integracijskim procesima, već i organizacija civilnog društva kao i Ureda pučke pravobraniteljice.

Ministarstvo unutarnjih poslova je u tom cilju već i sklopilo sporazum s Isusovačkom službom za izbjeglice o suradnji na području integracije preseljenih osoba iz Turske, kojem je jedan od ciljeva pripremiti lokalnu zajednicu za prihvrat preseljenih sirijskih izbjeglica. Također, iz Fonda za Azil, migracije i integraciju dodijeljena su sredstva za provedbu projekta Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina „Podrška integraciji državljana trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita“, koji je pridonio podizanju svijesti stručne i opće javnosti o poteškoćama integracije u Republici Hrvatskoj te jačanju kapaciteta svih dionika.

U sklopu projekta *Potpoma provedbi politike za integraciju migranata*, sufinanciranog iz programa Europske unije IPA FFRAC 2012, tijekom 2017. i 2018. godine, izrađen je Okvir za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita na lokalnoj razini, kojim se pruža potpora jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u izradi lokalnih strategija i akcijskih planova za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita.

Nadalje, vezano uz preporuku 38. *Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, da iscrpno, jasno i pravovremeno obavijeste JLR(P)S-ove o potrebi donošenja lokalnih strategija za uspješnu integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u lokalne zajednice, i pruže im pomoć pri njihovoj izradi*, Vlada Republike Hrvatske navodi da Ured planira daljnje jačanje suradnje i osnaživanje jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava za integraciju kroz osnivanje radne skupine koordinatora za integraciju na lokalnoj razini i organizaciju posebnih edukacijskih aktivnosti.

Vlada Republike Hrvatske ističe kako su tijekom 2018. godine, u svrhu mjere izrade Plana razmještaja osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita održani koordinativni sastanci u osam gradova Republike Hrvatske i to: u Zadru, Slavonskom Brodu, Sisku, Karlovcu, Osijeku, Varaždinu, Rijeci i Požezi.

Također, vezano uz identificiranu potrebu otvaranja uravnoteženog dijaloga o osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita i migranata općenito, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina planira provedbu istraživanja o načinu izvještavanja o ovim temama.

U dijelu Izvješća, pod naslovom Diskriminacija temeljem rase, etničke pripadnosti ili boje kože te nacionalnog podrijetla, navodi se problematika prikupljanja i obrade statističkih podataka, konkretno o nacionalnim manjinama. Vlada Republike Hrvatske navodi da Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje vodi evidenciju o obradi osobnih podataka u skladu s važećim zakonskim propisima, a posebice Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka te primjenjuje jedinstvenu obradu osobnih podataka za sve građane koji su u sustavu obveznog zdravstvenog osiguranja i ne evidentira podatke o rasnom, nacionalnom i drugom podrijetlu, s obzirom da isti nisu od značaja za stjecanje statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju niti za ostvarivanje prava iz tog statusa.

Vezano za preporuku Ministarstvu državne imovine „da poboljša suradnju s jedinicama lokalne samouprave radi okončanja dugogodišnjih nedovršenih postupaka prijenosa vlasništva ili parcelizacije u romskim naseljima“, Vlada Republike Hrvatske ukazuje kako Ministarstvo državne imovine uspješno surađuje sa svim jedinicama lokalne i područne samouprave, te svakodnevno održava sastanke s predstavnicima svih jedinica lokalne i područne samouprave. U pogledu davanja suglasnosti na parcelacijske elaborate, Ministarstvo državne imovine daje suglasnosti na sve parcelacijske elaborate koji su izrađeni u skladu s pravilima struke, potvrđeni od nadležnog upravnog tijela za prostorno uređenje grada, općine ili županije, te su u skladu s propisima o katastru i izmjeri zemljišta.

U pogledu predmeta koji se odnose na darovanje izgrađenih romskih naselja jedinicama lokalne i područne samouprave, Vlada Republike Hrvatske napominje da je izrađen Prijedlog odluke o darovanju nekretnina koje se nalaze u romskom naselju Kuršanec Gradu Čakovcu, kao i da je Gradu Slavonskom Brodu 2016. godine Državni ured za upravljanje državnom imovinom, pravni prednik Ministarstva, dao suglasnost na parcelacijski elaborat, međutim, provedba je odbijena od strane katastra.

U okviru poglavlja 3. *Pojedina područja zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije*, dijelova 3.3. *Diskriminacija temeljem rase, etničke pripadnosti ili boje kože te nacionalnog podrijetla* (preporuke 27. i 28.), 3.8. *Umirovljenici i starije osobe* (preporuka

68.) te 3.10. *Socijalna skrb* (preporuka 81.) navedene su preporuke vezane uz izradu novog Zakona o socijalnoj skrbi.

Slijedom danih preporuka, Vlada Republike Hrvatske navodi da Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kontinuirano prati i analizira učinke pojedinih odredbi Zakona o socijalnoj skrbi, s obzirom na preporuke Europske komisije i preporuke pravobranitelja svih korisničkih skupina. U skladu s navedenim, Planom normativnih aktivnosti za 2019. godinu predviđena je izrada novog Zakona o socijalnoj skrbi. Cilj donošenja novog Zakona o socijalnoj skrbi je poboljšanje kvalitete cjelokupnog sustava socijalne skrbi, posebice stvaranje pretpostavki za poboljšanje provedbe postojećih odredbi, ali i iznalaženje novih modela suočavanja s izazovima s kojima se sustav socijalne skrbi svakodnevno nosi. Radna skupina za izradu Zakona o socijalnoj skrbi već razmatra do sada zaprimljene prijedloge, koji uključuju i preporuke pučke pravobraniteljice, a čija realizacija ovisi o mogućnostima provedbe i raspoloživim sredstvima na pozicijama predviđenim u državnom proračunu.

3.4. STAMBENO ZBRINJAVANJE

U odnosu na preporuku 39., Vlada Republike Hrvatske napominje da je Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, pored raspoloživih sredstava državnog proračuna, pokrenuo inicijativu da se u Program suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije na stambenim zgradama na potpomognutim područjima 2019-2021., uključe i stambene jedinice kojima raspolaže i upravlja Ured.

Također, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, kao nositelj mjere stambenog zbrinjavanja na potpomognutim područjima, zalaže se da se programi stambenog zbrinjavanja adekvatno pozicioniraju kao jedan od strateških ciljeva i u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine.

Vezano uz preporuku 40. Vlada Republike Hrvatske navodi da je novim Zakonom o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima značajno proširen krug korisnika i teritorijalno područje primjene Zakona u odnosu na Zakon o područjima posebne državne skrbi. Povećanje teritorijalne nadležnosti je veće od 80 % u odnosu na prethodni obuhvat.

Osim toga, stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji provodi se na području cijele Republike Hrvatske. Vlada Republike Hrvatske napominje da bi daljnje širenje područja primjene zahtijevalo značajno veća sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske kao i značajno povećanje broja izvršitelja. Shodno tome, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje ovisno o ostvarenju naprijed navedena dva preduvjeta može razmotriti mogućnost provedbe preporuke u budućem razdoblju.

U odnosu na preporuku 41. *Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje, da Vladi Republike Hrvatske predloži dopunu Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima, kojom bi se omogućilo podnošenja prigovora na ocjenu Povjerenstva za procjenu stanja stambenih jedinica, kako je to bilo propisano člankom 9. stavkom 6. Zakona o područjima posebne državne skrbi*, Vlada Republike Hrvatske navodi da stranke tijekom postupka do donošenja rješenja imaju pravo sudjelovanja u postupku i osporavanja procjene Povjerenstva, a nakon donošenje odluke o zahtjevu imaju mogućnost

pravne zaštite (podnošenje žalbe protiv prvostupanjskog tijela i tužbe protiv drugostupanjskog rješenja o žalbi). Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da preporuka nije u skladu s načelom efikasne provedbe upravnog postupka, slijedom čega se cijeni da je novim Zakonom uklonjena (loša) odredba o pravu na prigovor koje je postojalo u Zakonu o područjima posebne državne skrbi.

U odnosu na preporuku 42. *Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje, da u slučaju problema u provedbi rješenja o pravu na stambeno zbrinjavanje po modelu davanja u najam stana ili obiteljske kuće u državnom vlasništvu, na nekim djelovnim potpomognutih područja ili izvan njih, korisnicima ponudi mogućnost ostvarivanja prava na drugom području ili po drugom modelu*, Vlada Republike Hrvatske navodi da će, sukladno Uredbi o utvrđivanju statusa bivših nositelja stanarskih prava i članova njihovih obitelji, te uvjetima i postupku njihovog stambenog zbrinjavanja (Narodne novine, broj 133/13), podnositelj zahtjeva koji se zbrinjava davanjem u najam stana biti prvenstveno zbrinut na području općine i grada gdje se nalazio stan na kojemu je ostvarivao stanarsko pravo. Ako to nije moguće, stambeno zbrinjavanje će se uz suglasnost podnositelja zahtjeva, osigurati na području druge općine ili grada, u skladu s raspoloživošću useljivih stambenih jedinica. Podnositelj prijave odabire model stambenog zbrinjavanja koji je po njegovoj procjeni optimalan za njegovu obitelj.

Vežano uz preporuku 43., Vlada Republike Hrvatske navodi da se Odluka o otpisu potraživanja s naslova najma stambenih jedinica u vlasništvu Republike Hrvatske provodi na područjima posebne državne skrbi zbog značajno većeg broja stambenih jedinica i korisnika u statusu najmoprimalaca koji predmetne stambene jedinice koriste kroz duže vremensko razdoblje, a za čija su nenaplaćena potraživanja s osnova najma, nastupili zastarni rokovi.

Osim navedenoga, glavni razlog i obrazloženje primjene Odluke na područja posebne državne skrbi i potpomognuta područja jest taj što se radi o korisnicima slabog imovinskog stanja, koji su vrlo često korisnici raznih oblika socijalne i druge pomoći te velik broj stambenih jedinica na tim područjima je u vrlo lošem stanju i na granici useljivosti.

Vežano uz preporuku 44., Vlada Republike Hrvatske navodi da Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje kontinuirano radi na uređivanju zemljišnoknjižnog stanja nekretnina u državnom vlasništvu kojima upravlja. Za svaku radnju zemljišnoknjižnog sređivanja čestica, potrebno je ispuniti sve propisane uvjete, a procesi su dugotrajniji pri čemu sam postupak ne ovisi samo o radnjama koje poduzima Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, već i o drugim tijelima državne uprave. Tijekom 2019. godine, procjenjuje se da će se značajno smanjiti broj ne etažiranih stambenih jedinica kao i broj nekretnina. Vlada Republike Hrvatske napominje da je tijekom 2018. godine riješeno 426 predmeta vlasničko-pravnog uređenja, čime je broj neriješenih predmeta s početka godine (926), smanjen za 46 %.

U odnosu na preporuku 45. *Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje, da se bivšim nositeljima stanarskog prava valorizira ta činjenica jer su pridonosili u zajednički stambeni fond, te sukladno tome umanjiti otkupnu cijenu stanova*, Vlada Republike Hrvatske navodi da su Uredbom o prodajnoj cijeni obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu kojima upravlja Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (Narodne novine, broj 24/19) propisani novi modeli i novi uvjeti izračuna kupoprodajne cijene stana ili kuće koji su znatno povoljniji od dosadašnjih, čime budući

kupci, dakle i bivši nositelji stanarskog prava koji otkupljuju stambenu jedinicu na području primjene Zakona, plaćaju značajno nižu cijenu nego se plaćala do sada, prije svega zbog obračuna stambene, a ne ukupne površine stambene jedinice.

Pored navedenoga, Vlada Republike Hrvatske napominje da je prodaja stambenih jedinica izvan područja posebne državne skrbi regulirana Odlukom o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske.

3.5. STATUSNA PRAVA GRAĐANA

U odnosu na dio Izvješća pučke pravobraniteljice koji se odnosi na odjave prebivališta građana koje se obavljaju po službenoj dužnosti i stavljanje izvan snage osobnih iskaznica građanima kojima je objavljeno prebivalište, Vlada Republike Hrvatske ističe da je svrha provođenja ovih postupaka usklađivanje zbirke podataka o prebivalištu sa stvarnim stanjem, otklanjanje problema pri sastavljanju popisa birača, onemogućavanje izdavanja isprava s netočnim i neistinitim podacima te olakšavanje pronalaska osoba od strane sudova i javnopravnih tijela. S obzirom da se na prebivalištu temelji niz prava utvrđenih posebnim propisima, kao što su primjerice porezni propisi, propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, propisi o socijalnoj skrbi i dr., zbirka podataka o prebivalištu građana mora odgovarati stvarnom stanju nastanjenja građana.

Stoga su preporuke 46., 47. i 49. upućene Ministarstvu unutarnjih poslova neprihvatljive, dok se preporuka 48. već provodi.

U odnosu na navode o dugotrajnosti postupka stjecanja hrvatskog državljanstva osoba koje su se radi stjecanja hrvatskog državljanstva odrekli prethodnog, Vlada Republike Hrvatske navodi da Ministarstvo unutarnjih poslova daje prioritet rješavanju navedenih predmeta. Dinamika postupanja ovisi i o drugim tijelima od kojih se čeka odluka u vezi sa rješavanjem predmeta stjecanja hrvatskog državljanstva.

Vezano uz slučaj Bedria Hotia te presudu Europskog suda za ljudska prava, Ministarstvo unutarnjih poslova je Uredu zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava dostavilo planirane opće mjere izvršenja presude u predmetu Hoti protiv Hrvatske.

U odnosu na članke 4. i 5. Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu, Vlada Republike Hrvatske smatra da je predloženo povećanje dobne granice do 21. godine sasvim primjereno i u okviru rješenja koje imaju i države u okruženju jer se osobi koju roditelj nije prijavio do 18. godine radi upisa u evidenciju hrvatskih državljanice, omogućava da u roku od tri godine po svojoj punoljetnosti isto sama učini.

Vezano uz preporuku 50., Vlada Republike Hrvatske ističe kako je ista teže provodljiva budući da na vrijeme rješavanja i donošenje odluke u određenim slučajevima utječe, uz Ministarstvo unutarnjih poslova i trajanje provjere drugog nadležnog tijela jesu li i dalje ispunjene sigurnosne pretpostavke.

Vezano uz preporuke 51. i 53., Vlada Republike Hrvatske navodi da su preporuke prihvatljive te se u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva vodi računa o tzv. sukcesijskim ili tranzicijskim predmetima odnosno, u postupcima stjecanja hrvatskog

državljanstva i odobrenja boravka, kada službena osoba tijekom postupka sazna ili ocijeni da stranka ima osnovu za ostvarenje nekog prava, poštuje načelo pomoći neukoj stranci.

Preporuka 52. primljena je na znanje te je u svrhu educiranja i pomoći u ostvarivanju statusnih pitanja ostvarena suradnja nadležnih tijela državne uprave sa zastupnicima i predstavnicima srpske, romske i drugih nacionalnih manjina iskazana u brojnim zajedničkim sastancima i međusobnoj korespondenciji.

Vlada Republike Hrvatske navodi da Ministarstvo unutarnjih poslova ne može prihvatiti primjedbe pučke pravobraniteljice na dugotrajnost postupaka reguliranja statusa stranaca te odbijanja zahtjeva za stalni boravak kada postoje okolnosti humanitarne naravi, uključujući i odbijanje zahtjeva temeljem negativnog mišljenja Sigurnosno-obavještajne agencije.

Postupak reguliranja boravka stranaca je upravni postupak koji se u pravilu, ako stranke prilože svu potrebnu dokumentaciju propisanu odredbama Zakona o strancima te se dobiju sva propisana mišljenja tijela, rješava u zakonskom roku. Odobrenje različitih kategorija statusa podložno je različitim uvjetima, stoga primjedba o začaranom krugu u kojem se nalaze stranci na privremenom boravku iz humanitarnih razloga jer bez osiguranih sredstava i zdravstvenog osiguranja ne mogu ostvariti stalni boravak je bespredmetna.

U odnosu na donošenje negativne odluke na temelju mišljenja Sigurnosno-obavještajne agencije, Vlada Republike Hrvatske navodi da Ministarstvo unutarnjih poslova nije vlasnik klasificiranih podataka označenih stupnjem tajnosti stoga niti raspolaže detaljnijim saznanjima o razlozima zbog kojih je Agencija procijenila da stranac predstavlja opasnost za javni poredak ili nacionalnu sigurnost.

3.6. RADNI I SLUŽBENIČKI ODNOSI

Uz preporuku 55., Vlada Republike Hrvatske navodi da Hrvatski zavod za zapošljavanje odlučuje u upravnom postupku, cijeneći sve prikupljene dokaze i vodeći računa o svim okolnostima slučaja. Međutim, novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti nije pomoć iz sustava socijalne skrbi, već se radi o osiguranju za vrijeme nezaposlenosti te su uvjeti za ostvarivanje prava s osnova nezaposlenosti propisani Zakonom o tržištu rada (Narodne novine, broj 118/18).

Uz preporuku 56., Vlada Republike Hrvatske ističe da Hrvatski zavod za zapošljavanje ima razrađen sustav savjetovanja i kontrole izvršenja ugovornih obveza. Tijekom pripreme za samozapošljavanje, potencijalni korisnici prolaze grupno i individualno savjetovanje te se upoznaju s poduzetništvom, pravima i obvezama, kao i postupanjem po odobrenju sredstava i potpisu ugovora. Kod potpisivanja ugovora još jednom im se ponavljaju ugovorne obveze i rokovi za izvršenje obveza, kao i potrebna dokazna dokumentacija. Također, prije roka izvršenja određene aktivnosti iz ugovora, dostavlja im se pisana obavijest o roku i potrebnim dokazima. Ukoliko se potpisnik ugovora ne odazove i u ostavljenim rokovima ne dostavi dokaze, poziva se na dogovor o sporazumnom rješavanju spora.

Uz preporuku 57. *Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, da razmotri potrebu izmjena Zakona o tržištu rada, vezano uz osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade u odnosu na osobe koje su u tromjesečnom razdoblju prije prestanka radnog odnosa ostvarile naknadu plaće*, Vlada Republike Hrvatske navodi da je intencija zakonodavca

prilikom reguliranja odredbe o osnovici za utvrđivanje visine novčane naknade bila da nezaposlene osobe koje u tromjesečnom razdoblju prije prestanka radnog odnosa ostvaruju naknadu plaće, odnosno druge novčane potpore ostvarene po posebnim propisima (npr. naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti za rad) ne budu u nepovoljnijem položaju od onoga u kojem bi bile da istu naknadu nisu ostvarivale budući da je navedena naknada u nižem iznosu od iznosa plaće.

3.8. UMIROVLJENICI I STARIJE OSOBE

Vlada Republike Hrvatske nije suglasna s preporukom 67. danom *Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, da ubrza uvođenje nacionalne mirovine*. U Strategiji socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.-2020. godine predviđene su aktivnosti za uvođenje nacionalne mirovine namijenjene socijalno ugroženim starijim osobama, do kraja 2020. godine. Provođenje aktivnosti planirano je u tri faze, a u tijeku je druga faza za utvrđivanje kriterija za obuhvat potencijalnih korisnika.

Vezano uz preporuku 71. Ministarstvu pravosuđa, Vlada Republike Hrvatske smatra da ne postoji razlog za ustrojavanje registra davatelja uzdržavanja s obzirom da bi isto imalo svrhu samo kada bi se ograničio broj ugovora koje jedna osoba može sklopiti kao davatelj uzdržavanja, a ograničavati slobodu ugovaranja nije dopušteno. Kako zakonom nije propisan poseban postupak radi raskida ugovora, nema osnove zbog koje bi se za raskid ovih ugovora radila razlika u odnosu na raskide drugih ugovora.

Vlada Republike Hrvatske nije suglasna s preporukom 75. danom *Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, da uskladi mirovine ostvarene po općem i posebnim propisima*. Paketom zakona iz mirovinskoga sustava koji su stupili na snagu 1. siječnja 2019. godine izvršena je reforma tzv. općega mirovinskog sustava. Predmet reforme nisu bili posebni propisi o mirovinskom osiguranju. Za uređenje tzv. posebnih kategorija potrebna je sveobuhvatna analiza.

Vlada Republike Hrvatske nije suglasna s preporukom 76. danom *Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava i Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, da uspostave kriterije i omoguće osobama s invaliditetom ili smanjene mobilnosti te onima koje žive u prometno izoliranim područjima dostavu mirovine poštom na teret Državnog proračuna*. Za mirovine i druga primanja iz mirovinskog osiguranja koja su ostvarena i isplaćivana do 31. prosinca 2013. godine putem pošte na adresu korisnika u Republici Hrvatskoj i nakon 1. siječnja 2014. godine, troškovi isplate terete sredstva državnog proračuna. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je s Hrvatskom poštom, radi smanjenja troškova, 28. siječnja 2014. godine, sklopio II. Dodatak Ugovoru o međusobnim odnosima u vezi s isplatom mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja, kojim je ugovorio obračun naknade za isplatu mirovinskih primanja u visini 20,00 kuna po mirovinskoj uputnici, što je znatno povoljnije u odnosu na naknadu koja je bila do tada.

Vlada Republike Hrvatske nije suglasna s preporukom 77. danom *Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, da osigura uvjete za donošenje rješenja u rokovima sukladno Zakonu o općem upravnom postupku*. Zaposlenici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje obavljaju poslove primjenom propisa i pravila struke, uz poštivanje zakonitosti rada i poslovanja sukladno rokovima u postupanju propisanih Zakonom o općem upravnom postupku, a do prekoračenja zadanih rokova u pojedinim slučajevima dolazi uglavnom iz

objektivnih i opravdanih razloga te su predstavke koje se odnose na dugotrajnost postupanja većinom neopravdane.

Vlada Republike Hrvatske nije suglasno s preporukom 78. danom *Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, da osiguranike pravodobno informira o pravima iz mirovinskog osiguranja*. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje posebno vodi računa o pravodobnom informiranju te strankama stavlja na raspolaganje različite vidove pružanja pravodobnih informacija. U konkretnim postupcima, stranke se mogu informirati kod voditelja pojedinih postupaka, koji uvidom u predmet pružaju zainteresiranim strankama tražene informacije.

Javnost rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, uređena Zakonom o mirovinskom osiguranju i Statutom Zavoda, osigurava se obvezom izvješćivanja Hrvatskoga sabora, osiguranika i korisnika prava o radu Zavoda te dostupnošću podataka sredstvima javnog priopćavanja i objavom Statuta i općih akata Zavoda u Narodnim novinama.

3.9. DISKRIMINACIJA TEMELJEM DOBI

Uz preporuku 79. *Ministarstvu rada i mirovinskog sustava i Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, da osmisli mjere za zaštitu radnika starijih od 50 godina na tržištu rada*, Vlada Republike Hrvatske navodi da su osobe starije od 50 godina izdvojene kao posebna skupina u većini mjera aktivne politike zapošljavanja i mjerama mogu pristupiti po povoljnijim kriterijima. Tijekom 2018. godine u mjere aktivne politike zapošljavanja novo uključeno je 6.506 osoba starijih od 50 godina, što čini 17,6 % svih novih korisnika mjera. Također, 2019. godine uključit će se preko 30 tisuća novih korisnika u mjere aktivne politike zapošljavanja.

Uz preporuku 80. *Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, da uvažavajući stanje na tržištu rada, osigura mogućnosti redovnog zapošljavanja mladih radnika*, Vlada Republike Hrvatske napominje da je osnovni cilj mjera aktivne politike zapošljavanja, a posebice mjera usmjerenih na mlade, potaknuti njihovo zapošljavanje putem ugovora o radu. Od 2018. godine uvedene su i provode se (uz mjeru stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa), dvije dodatne mjere za mlade: potpora za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo koja je usmjerena prema poticanju zapošljavanja pripravnika u javnom i privatnom sektoru te osposobljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva (30+) čiji su korisnici osobe starije od 30 godina, sa završenim srednjoškolskim ili visokoškolskim obrazovanjem u profesijama vezanim uz socijalnu skrb, obrazovanje, zdravstvo i kulturu.

3.10. SOCIJALNA SKRB

Vezano uz preporuku broj 82., *Ministarstvu poljoprivrede da u suradnji s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, u novi Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje, ugradi odredbe kojima bi se potaknulo doniranje hrane*, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je ova preporuka provedena. Novi Pravilnik o doniranju hrane i hrane za životinje je upravo pred objavom. Pozitivne promjene u odnosu na dosadašnja pravila doniranja odnose se na rokove za ostvarenje poreznih olakšica za doniranu hranu na način da se iste mogu ostvariti do zadnjeg dana isteka roka trajanja hrane. Omogućeno je doniranje hrane nakon isteka „najbolje upotrijebiti do“ datuma pod uvjetom da je hrana sigurna i da posrednik u lancu doniranja hrane i krajnji primatelj prihvaćaju tu hranu. Nadalje, provedeno je administrativno

rasterećenje donatora i posrednika u lancu doniranja hrane. Također, detaljnije su razrađene odredbe o doniranju hrane za životinje. Ujedno, za lakšu i jasniju primjenu predmetnog Pravilnika u odnosu na doniranje hrane i rokove trajanja, Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu izradila je Smjernice za doniranje hrane u odnosu na rokove trajanja koje su prvenstveno namijenjene posrednicima u doniranju hrane.

U poglavlju „Socijalne samoposluge i doniranje hrane“ Izvješća navodi se kako se pozdravlja prihvaćanje preporuke da se uspostave baze donatora i krajnjih primatelja, u koje će posrednici bilježiti prijavljene korisnike. Vlada Republike Hrvatske ističe da su podaci o donatorima dostupni u Ministarstvu financija, budući da su donatori obvezni podnositi izvješća o doniranoj hrani te samim time postoji mogućnost doći do podataka o donatorima. Podaci o donatorima će biti dostupni i putem IT Platforme za doniranje hrane, koju je izradilo Ministarstvo poljoprivrede, a koja služi za olakšavanje komunikacije između donatora i posrednika u lancu doniranja hrane. Međutim, ovdje nije riječ o cjelovitoj bazi donatora budući da primjena iste nije obvezujuća već je sudjelovanje donatora u njoj dobrovoljno.

Vezano uz uspostavu cjelokupne baze krajnjih primatelja hrane, sukladno definiciji krajnjeg primatelja hrane, vidljivo je da je istom obuhvaćen široki raspon potencijalnih primatelja iz čega proizlazi da je takav sustav teško moguće uspostaviti budući da je jedina konstanta broj socijalno ugroženih osoba, za koje Vlada Republike Hrvatske smatra da Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, odnosno jedinice lokalne i regionalne samouprave raspolažu potrebnim evidencijama. Vlada Republike Hrvatske napominje da su posrednici koji su korisnici u IT sustavu za doniranje hrane dužni navesti samo ukupni broj krajnjih primatelja o kojima skrbe i to u svrhu kako bi se prijavljene donacije mogle usmjeriti u skladu s potrebama.

3.12. STANOVANJE, ENERGETSKO SIROMAŠTVO I PRISTUP VODI

Vezano za otkup školskih stanova u Belom Manastiru, Vlada Republike Hrvatske naglašava kako sukladno Zakonu o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, br. 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15), grad Beli Manastir pripada u područja od posebne državne skrbi, te stambeno zbrinjavanje na tom području provodi Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje. Nadalje, u vezi drugih „školskih“ stanova na ostalim područjima Vlada Republike Hrvatske ukazuje na problem otkupa takvih stanova, budući da isti uglavnom nisu niti upisani u zemljišne knjige kao stanovi u vlasništvu Republike Hrvatske. Naime, zgrade u kojima se nalaze škole nisu etažirane sukladno Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14), nego su upisane kao zgrada (škola) bez navođenja stanova.

Vezano za pritužbu stranke na dugotrajnost rješavanja zahtjeva koji je podnesen 2011., 2012. i 2014. godine, te navod kako još 931 sličan zahtjev čeka na rješavanje Vlada Republike Hrvatske ukazuje da je u Ministarstvu državne imovine trenutno evidentiran 931 aktivan zahtjev za otkup stanova, temeljem Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske, te kako je tijekom 2018. godine zaključeno 39 kupoprodajnih ugovora temeljem navedene Odluke. Vlada Republike Hrvatske smatra bitnim ukazati kako se navedena brojka 931 odnosi na 931 aktivni zahtjev za otkup stanova temeljem Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 144/13), te ista ne obuhvaća zahtjeve bespravnih korisnika. Bespravni korisnici su posebna kategorija prodaje

temeljem Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine, broj 52/18), te je do kraja 2018. godine evidentirano 330 zahtjeva bespravnih korisnika za otkupa stanova. Dakle, nužno je razlikovati prodaju po navedenoj Odluci i prodaju bespravnim korisnicima. Kako u vezi navedene pritužbe nije podrobnije opisan zahtjev pritužiteljice, bez uvida u predmet nije moguće obrazložiti razloge dugotrajnosti otkupa niti je moguće odgovoriti radi li se o prodaji prema navedenoj Odluci ili o prodaji bespravnoj korisnici.

Tijekom 2018. godine u Ministarstvu državne imovine otvoreno je 24.803 predmeta, a završen je rad na 4.825 predmeta. Vlada Republike Hrvatske smatra neprimjerenim o novim zahtjevima stranaka i novim predmetima govoriti u kontekstu novih problema, te ukazuje kako rješavanje zahtjeva ovisi o složenosti imovinskopravnih odnosa na nekretninama koje su predmet zahtjeva.

U dijelu Izvješća u kojemu se govori o kupnji nekretnina izravnom pogodbom i uvođenju socijalnih kriterija prilikom ostvarivanja istog, Vlada Republike Hrvatske ističe da je člankom 41. Zakona o upravljanju državnom imovinom definirano raspolaganje neposrednom pogodbom uz naknadu utvrđenu odlukom o raspolaganju sukladno članku 37. navedenoga Zakona. Iz navedenoga proizlazi da svi korisnici stanova, neovisno o pravnoj osnovi korištenja, ostvaruju mogućnost otkupa stanova u slučaju ispunjenja traženih uvjeta. Tvrdanja kako je u Ministarstvu državne imovine zaprimljeno oko 250 zahtjeva nije točna budući da ne obuhvaća cijelu 2018. godinu. Naime, tijekom 2018. godine u Ministarstvu je zaprimljeno 330 zahtjeva bespravnih korisnika za otkup stanova.

Slijedom navedenoga, a s obzirom na ovlasti Ministarstva državne imovine koje proizlaze iz trenutno važećeg Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 93/16, 104/16 i 116/18), te Zakona o upravljanju državnom imovinom, ne postoji mogućnost primjene socijalnog, odnosno imovinskog kriterija prilikom prodaje nekretnine.

Druga tijela državne uprave nadležna za stambeno zbrinjavanje, socijalnu politiku i hrvatske branitelje u okviru svojih strateških i planskih dokumenata i propisa propisuju socijalne kriterije prilikom stambenog zbrinjavanja. Ministarstvo državne imovine sudjeluje na način da postupa po zahtjevu drugih tijela državne uprave, te istima dodjeljuje na upravljanje nekretnine za potrebe obavljanja poslova iz njihova djelokruga, između ostalog, i za potrebe stambenog zbrinjavanja.

Vežano uz navod u Izvješću kako je stavljanje državne imovine u funkciju prioritet, te da se taj proces mora odvijati po transparentnim i unaprijed poznatim pravilima Vlada Republike Hrvatske ukazuje kako je upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, kojom upravlja Ministarstvo državne imovine, propisano Zakonom o upravljanju državnom imovinom, te se istom upravlja učinkovito i razumno, pažnjom dobrog gospodara, sukladno načelima odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i predvidljivosti. Dakle, upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske jest transparentno.

Vlada Republike Hrvatske drži nužnim ukazati na ukupan broj stanova u vlasništvu i suvlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo državne imovine i društvo Državne nekretnine d.o.o. a koji obuhvaća njih 6.120, od toga je 1.733 stana na upravljanju Ministarstva, a 4.387 stanova na upravljanju kod društva Državne nekretnine d.o.o. Od ukupnog broja stanova kojima upravlja društvo Državne nekretnine d.o.o. njih 2.924 koristi se temeljem valjane pravne osnove. Pojam: „komercijalna vrijednost“ koji se koristi u

ovom dijelu Izvješća vrlo je diskutabilan. Naime, može se govoriti o procijenjenoj vrijednosti nekretnine ili tržišnoj vrijednosti, ali nikako o komercijalnoj vrijednosti, komercijalna može biti samo svrha.

U odnosu na dio teksta u kojemu se navodi kako u Republici Hrvatskoj nema uređenog tržišta najma stanova, Vlada Republike Hrvatske smatra da navedena rečenica nije u potpunosti jasna, te stoga ukazuje kako je zakonodavni okvir kojim se uređuju prava i obveze u vezi s najmom i korištenjem stana ili dijela stana propisan Zakonom o najmu stanova (Narodne novine, br. 91/96, 48/98, 66/98, 22/06 i 68/18).

Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja dana je preporuka 88. da osmisli mehanizme kojima će se spriječiti zlorporabe programa društveno poticane stanogradnje. Vlada Republike Hrvatske navodi da je na sjednici Hrvatskog sabora, 28. lipnja 2019. godine, usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o društveno poticanoj stanogradnji (Narodne novine br. 109/01, 82/04, 76/07, 38/09, 86/12, 07/13, 26/15, 57/18 i 66/19) u kojem je jedan od ciljeva sprječavanje zlorabotrebne javnih sredstava u korištenju stanova uvođenjem zabrane davanja u najam ili prodaje stanova.

Vežano za preporuku 89. upućenu Ministarstvu državne imovine, Vlada Republike Hrvatske napominje kako rješavanje zahtjeva ovisi o složenosti imovinskopravnih odnosa na nekretninama koje su predmet zahtjeva. Ministarstvo na zaprimljene zahtjeve građana nastoji odgovarati u primjerenim rokovima, no s obzirom da se najveći broj zahtjeva građana odnosi na rješavanje imovinskopravnih odnosa, kojima građani imaju pravni interes riješiti imovinskopravni status svoje nekretnine koja je djelomično ili u cijelosti povezana s nekretninom u vlasništvu Republike Hrvatske, uspješnost u postupanju kao i trajanje postupka ovisi o riješenosti prethodnih pitanja u postupcima pred upravnim i drugim tijelima (npr. rješenja o ozakonjenju objekta, geodetski elaborati usklađenja, prethodni upis vlasništva Republike Hrvatske na društvenom vlasništvu ili općenarodnoj imovini). Kontinuiranom objavom informacija na mrežnim stranicama Ministarstva državne imovine (<https://imovina.gov.hr/>) javnosti se omogućuje uvid u rad Ministarstva, te su dostupne i informacije o obrascima i ostaloj dokumentaciji potrebnoj za podnošenje zahtjeva. Postupanje Ministarstva podrazumijeva i prethodnu pravnu pomoć u smislu davanja uputa o potrebi vođenja prethodnih upravnih postupaka i/ili potrebi pribavljanja dokumentacije iz evidencija drugih tijela kao pretpostavki za postupanje Ministarstva (rješenje o izvedenom stanju objekta u postupcima ozakonjenja bespravno izgrađenih građevina, rješenja o formiranju građevne čestice, lokacijska dozvola, parcelacijski elaborati i sl.). No i unatoč navedenom, Ministarstvo nerijetko zaprima nepotpune zahtjeve. Uzimajući u obzir kompleksnost prethodno navedenih postupaka, Ministarstvo ulaže velike napore kako bi u što kraćim rokovima odgovaralo građanima na upite i rješavalo podnesene zahtjeve, te kontinuirano radi na zapošljavanju novih službenika kako bi se postigla puna zaposlenost i ubrzalo rješavanje predmeta.

Nastavno na preporuku 90., Vlada Republike Hrvatske naglašava kako Ministarstvo državne imovine ne upravlja navedenim stanovima na zagrebačkom Borovju. Predmetnim stanovima upravlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja te se preporuka treba odnositi samo na Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Vežano za preporuku 91., Vlada Republike Hrvatske ukazuje kako trenutno važeći Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, te Zakon o upravljanju državnim imovinom, iz kojih proizlaze ovlasti Ministarstva državne imovine, ne propisuju mogućnost primjene socijalnog, odnosno imovinskog kriterija prilikom

prodaje nekretnine. Zakon o upravljanju državnom imovinom stupio je na snagu u lipnju 2018. godine, te u ovom trenutku, ne može se govoriti o eventualnim izmjenama kriterija prilikom raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske neposrednom pogodbom. Naime, od početka primjene navedenoga Zakona Ministarstvo državne imovine provodi analizu njegovih učinaka, te će se i uključivanje socijalnog kriterija prilikom raspolaganja nekretninama neposrednom pogodbom uzeti u razmatranje.

Nadalje, u dijelu 3.12. *Stanovanje, energetska siromaštvo i pristup vodi* navedene su preporuke 96. kojom se Ministarstvu zaštite okoliša i energetike preporučuje da u suradnji s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku pripremi izmjenju Uredbe o kriterijima za stjecanje statusa ugroženih kupaca energije iz umreženih sustava, kojom se kriteriji proširuju, te 97. kojom se Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, preporučuje da omogući realizaciju prava na naknadu za ugroženog kupca energenata za plin i toplinsku energiju. Slijedom ovih preporuka, Vlada Republike Hrvatske ističe da su kriteriji za stjecanje statusa ugroženog kupca 'energije iz umreženih sustava' uređeni propisima kojima se uređuje energetska sektor te da proširenje kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca također ovisi i o raspoloživim proračunskim sredstvima.

Nastavno na rečeno, sukladno preporukama Europske komisije, Radna skupina koja radi na izradi novog Zakona o socijalnoj skrbi razmatra mogućnosti, kako bi se osigurala ista razina podrške osobama u riziku od siromaštva, posebice skupini korisnika ispod linije ekstremnog siromaštva, u svim područjima Republike Hrvatske.

Vezano uz preporuku 98. koja je dana i u ranijim izvješćima pučke pravobraniteljice, Vlada Republike Hrvatske napominje da je ista prihvaćena i ugrađena u članak 41. Zakona o vodnim uslugama (Narodne novine, broj 66/19).

Vezano uz opskrbu vodom za ljudsku potrošnju na otocima, Zakonom o otocima (Narodne novine, broj 16/18) propisana je obveza javnih isporučitelja i vodnih usluga na isporuku vode plovilima vodonoscima ili autocisternama za sva otočna naselja i dijelove otočnih naselja koja nisu priključena na sustav javne vodoopskrbe. Pritom Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije sufinancira troškove prijevoza vode vodonoscem i autocisternom. Vlada Republike Hrvatske smatra da su navedene preporuke usvojene, a koristi su već vidljive jer se propisane mjere provode u praksi, posebno u pogledu dostave vode za ljudsku potrošnju na otoke.

3.13. KOMUNALNO GOSPODARSTVO I JAVNA USLUGA PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

U odnosu na preporuku 99. Državnoj školi za javnu upravu, Ministarstvu uprave i Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, da organiziraju edukacije komunalnih redara, Vlada Republike Hrvatske iznosi da se navedeni program izobrazbe prema članku 93. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/05, 140/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13, 38/13, 01/15, 138/15, 61/17 i 70/19) može razvrstati u zajedničke specijalističke programe izobrazbe koji su namijenjeni državnim službenicima, neovisno o tijelu u kojem su zaposleni, ali obuhvaća samo jedno upravno područje, u ovom slučaju komunalno redarstvo. Međutim, poslove komunalnog redara obavljaju službenici upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, stoga, prema stavku 5. istog članka Zakona, navedeni program može

se razvrstati i u posebne programe izobrazbe koje, pored Državne škole za javnu upravu, samostalno mogu organizirati resorna središnja tijela državne uprave.

Slijedom toga, preporuka 99. može se prihvatiti u odnosu na razvoj i provedbu programa od strane Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja u organizaciji Državne škole za javnu upravu.

U odnosu na istu preporuku, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja na svojim službenim stranicama objavilo slijedeće materijale: Smjernice za primjenu komunalnim redarima, Smjernice komunalnim redarima za primjenu odredbi Zakona o građevinskoj inspekciji, Prikaz osnovnih procedura za mjere koje poduzima komunalni redar, Prezentaciju – Potpora komunalnim redarima za provedbu Zakona o građevinskoj inspekciji i Naputak o novčanim kaznama koje izriču komunalni redari u provedbi Zakona o građevinskoj inspekciji. Ministarstvo u provedbi nadzora ujedno obavlja i edukacije službenika. Edukacija službenika u nadležnosti je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Državne škole za javnu upravu.

Vezano za preporuku 100. Vladi RH i jedinicama lokalne samouprave, da poduzmu potrebne mjere kako bi se postupak uklanjanja ruševnih zgrada, poglavito oštećenih u ratu, vodio uz suglasnost vlasnika te financirao ili djelomično financirao iz proračuna RH odnosno jedinice lokalne samouprave, Vlada Republike Hrvatske navodi da uklanjanje zgrada, neovisno o razlozima poradi kojih ista može predstavljati opasnost za živote i zdravlje ljudi nije u nadležnosti komunalnog redara, nego Državnog inspektorata.

3.14. NEJEDNAK REGIONALNI RAZVOJ S POSEBNIM OSVRTOM NA RURALNA PODRUČJA – NEDOSTUPNOST SOCIJALNIH USLUGA

U dijelu 3.14. *Nejednak regionalni razvoj s posebnim osvrtom na ruralna područja – Nedostupnost socijalnih usluga* navedeno je da se 2017. godine konačno odustalo od svih prijedloga mjera proizašlih iz projekta Sinergijski socijalni sustav, u sklopu kojeg je bilo ustanovljeno postojanje 130 socijalnih usluga.

Nastavno na navedeno, Vlada Republike Hrvatske napominje kako navedena tvrdnja nije u cijelosti točna. Naime, u svrhu unaprjeđenja sustava socijalnih naknada, odnosno smanjenja siromaštva, Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine usvojila Akcijski plan unaprjeđenja sustava socijalnih naknada za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Navedeni Akcijski plan je provedbeni dokument reformske mjere Integracije socijalnih naknada Nacionalnog programa reformi Vlade Republike Hrvatske kojom se želi postići uspostava integriranog i transparentnog sustava socijalnih naknada na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Nadalje, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku provelo je Projekt ujednačavanja socijalnih naknada na lokalnoj razini s ESSPROS metodologijom. U sklopu navedenoga Projekta, koji je proveden u suradnji s Europskom komisijom, kroz Program potpore strukturnim reformama 2017.-2020. za Republiku Hrvatsku, prikupljeni su, obrađeni i analizirani podaci o socijalnim naknadama koje isplaćuju jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave. Navedeni Projekt se provodio s ciljem ujednačavanja prikupljanja podataka o socijalnim naknadama na lokalnoj razini s ESSPROS metodologijom kako bi se omogućila transparentnost praćenja istih, te jednostavna i učinkovita usporedba podataka svih isplaćenih naknada s lokalne i nacionalne razine.

Izrađeno je programsko rješenje za unos podataka, izvršena je analiza socijalnih naknada koje se pružaju na lokalnoj razini, te su predložene preporuke za održivost i kontinuitet u procesu prikupljanja i validacije podataka.

Također, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je donijelo novi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dokumentacije te načinu i rokovima dostave izvješća jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, broj 35/19), kako bi se osigurala i zakonska osnova za prikupljanje i obradu podataka o socijalnim naknadama, odnosno kvalitetnije i sveobuhvatnije prikupljanje podataka, a radi mogućnosti sveobuhvatnijeg statističkog praćenja, kao i buduće razmjene podataka između nadležnih tijela putem elektroničkih sustava.

Nadalje, na stranici 143. navedeno je da proces transformacije domova i deinstitutionalizacije, koji se odvija prema Operativnom planu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnosti socijalne skrbi u RH 2014. – 2016. (2018.) još nije okončan. Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske napominje da je u cilju nastavka procesa transformacije i deinstitutionalizacije domova, odnosno radi osiguravanja kontinuiteta u provedbi ovih procesa, u 2018. godini donesen novi Plan deinstitutionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018.- 2020., u kojem su sadržane daljnje aktivnosti vezane za taj proces, sa svrhom smanjenja ulaska u institucije i povećanje izlaska iz institucije u nove oblike skrbi. Novim Planom su obuhvaćene sve korisničke skupine u odnosu na prethodni Plan, a Plan je objavljen na službenim internet stranicama Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

3.15. DEMOGRAFSKA KRIZA, ISELJAVANJE I LJUDSKA PRAVA

Vezano uz navod u Izvješću da se mjere za rješavanje negativnih demografskih trendova donose *ad hoc* i većim dijelom svode na novčane podrške povećanjem iznosa porodiljne naknade, jednokratne novčane pomoći za novorođeno dijete ili produljenje radnog vremena vrtića u mjestima u kojima živi sve manje ljudi, Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku dana je preporuka 108. da se u osmišljavanje demografskih mjera uključi širok krug dionika, posebice predstavnike ruralnih područja i otoka. Vlada Republike Hrvatske navedene tvrdnje smatra neutemeljenim. Sukladno tome, 2018. godine Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je izdalo knjigu „Analiza pristupačnosti, kvalitete, kapaciteta i financiranja sustava ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj“ (Dobrotić, Matković, Menger) čije analize služe za sustavno osiguranje sustava predškolskog odgoja i usklađivanja obiteljskog i poslovnog života roditelja s djecom predškolskog uzrasta. Također, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku prikuplja i analizira demografske mjere jedinica lokalne samouprave, koje služe za kreiranje daljnjih demografskih mjera, te ih objavljuje na svojim službenim mrežnim stranicama.

U travnju 2018. godine Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je osnovalo radnu skupinu za izradu nove Strategije demografske revitalizacije Republike Hrvatske. Jedna od važnih mjera demografske revitalizacije je osiguranje institucijskog zbrinjavanja sve djece predškolske dobi na području jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave. Predmetna mjera provedena je kroz Poziv na koji je stiglo 275 prijava jedinica lokalne samouprave, što je gotovo 50 % sveukupnog broja općina i gradova. Prijavljeno je ukupno 349 vrtića (od ukupno 452 dječja vrtića u Republici Hrvatskoj kojima je osnivač jedinica lokalne samouprave) i njihovih područnih objekata. Nakon

obrađenih prijava, Povjerenstvo za procjenu i odabir projekata predložilo je 252 jedinice lokalne samouprave za sufinanciranje projekata kojima se poboljšavaju materijalni uvjeti u dječjim vrtićima u vrijednosti od 117.500.000,00 kuna, što je za 50.000.000,00 kuna više u odnosu na osigurana sredstva u Državnom proračunu za 2018. godinu (uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske sukladno članku 44. Zakona o proračunu).

Druga prioritetna mjera obiteljske politike odnosi se na usklađivanje radnog vremena predškolskih ustanova s radnim vremenom roditelja (Vrtići za skladniji život). Cilj ove mjere je osiguravanje usluga za djecu rane i predškolske dobi koje doprinose usklađivanju i ravnoteži obiteljskog i poslovnog života obitelji s uzdržavanim članovima uključenim u programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Sredstva za financiranje projekata u iznosu od 300.000.000,00 kuna osigurana su u Europskom socijalnom fondu kroz Operativni Program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

Osim ranije navedenih aktivnosti, Vlada Republike Hrvatske smatra važnim istaknuti i provođenje projekta Poslodavac prijatelj obitelji. Budući da su društveno odgovorne prakse primjeri poslovanja u kojima se fokus stavlja na društveno-socijalne aspekte koji su važni za upravljanje rizikom u poslovanju, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kroz projekt „Poslodavac prijatelj obitelji“ dodijelilo je priznanja poduzećima koja u svom poslovanju osiguravaju najveći broj mjera i programa usmjerenih na usklađivanje obiteljskog i poslovnog života svojih zaposlenika.

Sve navedeno jasno govori kako Vlada Republike Hrvatske, putem nadležnog Ministarstva i drugih državnih tijela i jedinica lokalne samouprave te akademske zajednice, sustavno i temeljito provodi politiku demografske revitalizacije Republike Hrvatske.

3.16. FINANCIJE

U vezi zaštite potrošača Vlada Republike Hrvatske navodi da je tijekom 2018. godine Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta provodilo savjetovanje potrošača putem jedinstvenog telefonskog broja 072/414-414 i Centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača, kao i putem Odjela za Europski potrošački centar i kroz niz informativnih i edukativnih događanja.

U vezi preporuka Ministarstvu financija pod točkom 110. u rubrici Financije, a koje se odnose na nastavak osiguravanja uvjeta za pravovremeno obavljanje poslova, u drugostupanjskom upravnom postupku, Vlada Republike Hrvatske navodi da su preporuke usvojene i da se u 2019. godini nastavlja s aktivnostima usmjerenima na osiguravanje uvjeta za pravovremeno obavljanje poslova.

3.17. BRANITELJI

U poglavlju 3.17. Branitelji, u kojem se navodi kako postupci priznavanja statusa traju predugo, osobito kod odlučivanja o zahtjevima za stjecanje HRVI, s obzirom da se svaki predmet prvo upućuje na prethodnu stručnu procjenu u ovlaštene zdravstvene ustanove, nakon toga Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, a tek potom uredu državne uprave u županiji koji donosi odluku, Vlada Republike Hrvatske navodi kako je navedena procedura propisana odredbama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, broj 121/17).

U vezi preporuka 111., 112., 113. i 148., Vlada Republike Hrvatske ističe kako Ministarstvo hrvatskih branitelja već poduzima aktivnosti u vezi realizacije navedenih preporuka.

3.18. CIVILNE ŽRTVE RATA

U poglavlju 3.18. Civilne žrtve rata na str. 162. navedeno je: *„Prema podacima OCD-a broj civilnih žrtava rata u Hrvatskoj još uvijek nije utvrđen, međutim, procjenjuje se da ih je između 4.000 i 8.000, a tek manji dio ih ima status civilne žrtve rata i ostvaruje pripadajuća socijalna prava: invalidninu, opskrbninu, njegu i pomoć u kući, besplatno dopunsko zdravstveno osiguranje i druga.“*

U vezi prethodno navedenoga Vlada Republike Hrvatske napominje da prema stanju na dan 31. prosinac 2018. godine status civilnog invalida iz Domovinskog rata imaju 1.982 osobe. Prava civilnih žrtava iz Domovinskog rata trenutačno su uređena Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata prema kojem se može ostvariti pravo na osobnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljsku invalidninu, uvećanu obiteljsku invalidninu, dodatak za pripomoć u kući, posebni dodatak, pravo na besplatne udžbenike, pravo na stipendiju, prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove, prednost pri zapošljavanju, prednost pri smještaju u domove socijalne skrbi, oslobađanje plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta, posebni staž i pravo na troškove prijevoza i pogreba. Dakle, navedenim Zakonom nije predviđeno ostvarivanje prava na opskrbninu (koje je 2013. godine ukinuto te je ušlo u sastav zajamčene minimalne naknade) ni prava na dopunsko zdravstveno osiguranje.

Na stranici 163. Izvješća navedeno je: *„U 2018. godini su ekshumirani posmrtni ostaci 30 osoba, a završno identificirani ostaci njih 47. Prema službenim evidencijama MHB-a, 31. prosinca 2018. još se 1.497 osoba vodi kao nestale, a uz to je aktualno i 414 zahtjeva za traženje posmrtnih ostataka poginulih za koje nije poznato mjesto ukopa, što ukupno čini 1.911 neriješenih slučajeva, od kojih je 900 osoba srpske nacionalnosti.“* S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske navodi da je Ministarstvo hrvatskih branitelja, u svrhu izrade Izvješća pučke pravobraniteljice za 2018. godinu, 4. siječnja 2019. godine dostavilo zatražene podatke iz svog djelokruga rada. Međutim, Ministarstvo hrvatskih branitelja nije dostavilo podatke o nacionalnosti nestalih osoba, niti su isti od Ministarstva traženi, te Vlada Republike Hrvatske ističe da su izneseni podaci o nacionalnosti nestalih osoba netočni. Stoga je potrebno iz teksta Izvješća ukloniti sporni dio rečenice koji glasi: *„od kojih je 900 osoba srpske nacionalnosti.“* Ovom prilikom Vlada Republike Hrvatske opetovano ističe kako nadležna tijela Republike Hrvatske, predvođena Ministarstvom hrvatskih branitelja, poduzimaju sve aktivnosti iz svoje nadležnosti u traganju za nestalim osobama, neovisno o narodnosti nestalih osoba, njihovoj vjeroispovijesti ili bilo kojoj drugoj pripadnosti.

Slijedom preporuke navedene na 164. stranici, koja glasi: *„U cilju nastavka i unapređenja daljnje regionalne suradnje u procesuiranju ratnih zločina i pronalasku nestalih osoba, ključno je poboljšati postojeće sporazume i ugovore sa Srbijom. Tome u prilog govori i činjenica da su sa strane RH upravo ta pitanja bila uvjetujuća za Srbiju za otvaranje poglavlja 23 u pristupnim pregovorima, pa je tako u zajednička pregovaračka stajališta EU-a, na hrvatski zahtjev, ušla formulacija kojom se ističe "potreba za regionalnom suradnjom i dobrosusjedskim odnosima u procesiranju ratnih zločina, uključujući i cilj da se izbjegne*

sukob nadležnosti“...“, Vlada Republike Hrvatske navodi da upravo u svrhu unaprjeđenja bilateralne suradnje u području rješavanja otvorenih slučajeva nestalih osoba i posmrtnih ostataka za koje nije poznato mjesto ukopa, nadležna tijela Republike Hrvatske traže unaprjeđenje pravnog okvira suradnje s Republikom Srbijom. Tako je Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe na sastanku održanom 8. svibnja 2018. godine, Komisiji Vlade Republike Srbije za nestala lica, predložilo zaključivanje novoga akta o suradnji, budući da su postojeći Sporazum i Protokol kojima je propisana ta suradnja zastarjeli. Kako je iz navedenoga razvidno, Ministarstvo hrvatskih branitelja je poduzelo i poduzima najveće moguće napore radi unaprjeđenja rješavanja slučajeva nestalih osoba u svim područjima. Međutim, ključnu prepreku učinkovitijem rješavanju slučajeva osoba nestalih 1991./92. godine u veliko-srpskoj oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku predstavlja ne-suradnja Republike Srbije u rješavanju otvorenih pitanja i zahtjeva Republike Hrvatske. Stoga je pitanje nestalih osoba najistaknutije otvoreno pitanje u bilateralnim odnosima između Republike Hrvatske i Republike Srbije.

3.19. ZDRAVLJE

U okviru poglavlja koje se odnosi na Zdravlje te Diskriminaciju u području zdravlja, Vlada Republike Hrvatske ističe da se s ciljem skraćivanja lista čekanja provodi daljnja informatizacija sustava zdravstva u suradnji s Ministarstvom zdravstva i Hrvatskom liječničkom komorom kojom će se kroz nadogradnju Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava (CEZIH) implementirati cjelokupna informatička podrška za novi poslovni model koja će omogućiti centralno održavanje kalendara s kapacitetima, vođenje narudžbi i njihovu realizaciju kroz povezivanje s elektroničkim uputnicama.

Nadalje, promjena sustava ugovaranja će biti postupna, tako da će isprva biti obuhvaćen manji broj ključnih postupaka, ali u svim ugovornim subjektima.

Vezano uz navode o nedostatnim kapacitetima palijativne skrbi, Vlada Republike Hrvatske ističe da Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje posteljne kapacitete ugovara isključivo u skladu s utvrđenim brojem u Mreži javne zdravstvene službe koju donosi Ministarstvo zdravstva. Također, ugovoreno je provođenje palijativne skrbi s Domom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije na lokaciji u Imotskom budući da je ishodio odgovarajuće rješenje Ministarstva zdravstva za provođenje palijativne skrbi u stacionaru.

Nadalje, glede navoda o nepriznavanju prava na troškove prijevoza radi korištenja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog, Vlada Republike Hrvatske napominje da pravo na naknadu za troškove prijevoza ostvaruje svaka osigurana osoba Zavoda pod uvjetom da je radi korištenja prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja upućena izvan mjesta prebivališta odnosno boravišta, s obzirom da potrebnu zdravstvenu zaštitu, sukladno svom zdravstvenom stanju nije mogla ostvariti bliže, da ne ispunjava uvjete za korištenje sanitetskog prijevoza te da su ispunjeni svi ostali uvjeti utvrđeni Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, br. 80/13 i 137/13) i općim aktima Zavoda.

U provođenju postupka kontrole, ovlašteni kontrolori Zavoda utvrđuju (temeljem uvida u osobni zdravstveni karton, kompletnu medicinsku dokumentaciju te, po potrebi, na osnovu kliničkog pregleda osigurane osobe, u nazočnosti izabranog doktora) da li je postojala te da li još uvijek postoji medicinska indikacija za korištenje privremene nesposobnosti za rad (u daljnjem tekstu: PNR), pri čemu ako kontrolor Zavoda utvrdi da PNR

nije bila medicinski opravdana ili nije više medicinski opravdana, o istome se obvezno odmah donosi stručno-medicinska ocjena, u kojoj se navodi datum s kojim su stečeni uvjeti za prestanak PNR. No, utvrđivanje prestanka PNR-a je isključivo u nadležnosti izabranog doktora, te isti sukladno svojoj stručno-medicinskoj procjeni te u skladu sa svojim zakonskim ovlastima, već s idućim danom može utvrditi novu PNR osiguranika, osnovom druge šifre bolesti sukladno međunarodnoj klasifikaciji bolesti (MKB), ovisno o postojećima medicinskim indikacijama.

Nadalje, razvrstavanje lijekova na osnovnu i dopunsku listu lijekova Zavoda, kao dio postupka stavljanja lijekova na liste lijekova i određivanje njihove cijene prema pravilnicima koje je sukladno Zakonu o lijekovima (Narodne novine, br. 76/13, 90/14, 100/18) donio ministar nadležan za zdravstvo, provodi se pri završetku postupka Javnog nadmetanja za utvrđivanje cijena lijekova. Temeljem utvrđenih referentnih skupina i podskupina, te referentne cijene lijeka kao i očitovanja nositelja odobrenja za svaki pojedini lijek, lijekovi se razvrstavaju na osnovnu i/ili dopunsku listu lijekova, pri čemu se na osnovnu listu lijekova stavljaju lijekovi čija je cijena na razini referentne cijene ili niža, a na dopunsku listu lijekova se stavljaju lijekovi čija je cijena viša od referentne cijene. Pregledom dopunske liste lijekova, može se utvrditi da na toj listi postoje generičke paralele lijekova od kojih su cjenovno povoljniji lijekovi na osnovnoj listi lijekova te kliničke paralele lijekova za koje postoje lijekovi na osnovnoj listi lijekova koji se primjenjuju u istim indikacijama.

Ipak, za neke lijekove koji se nalaze na dopunskoj listi lijekova nema na osnovnoj listi lijekova zamjene (npr. lijekovi koji se primjenjuju u liječenju Alzheimerove bolesti), pa osigurana osoba za svoje liječenje mora sudjelovati u cijeni lijekova.

Prilikom stavljanja lijekova na liste lijekova Zavoda, nositelji odobrenja moraju obavezno priložiti i studiju utjecaja na proračun. Lijekovi za liječenje Alzheimerove bolesti su na liste lijekova Zavoda stavljeni pod određenim financijskim uvjetima te bi nositelji odobrenja za te lijekove morali podnijeti Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje novu financijsku ponudu kojom bi opravdali stavljanje tih lijekova na osnovnu listu lijekova Zavoda.

U vezi obveze sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite osiguranih osoba koje nemaju status osiguranika u dopunskom zdravstvenom osiguranju, a konkretno se radi o osobama s duševnim smetnjama koje se prisilno smještaju na bolničko liječenje u psihijatrijske ustanove, Vlada Republike Hrvatske daje dodatno objašnjenje:

Osigurane osobe obvezne su sudjelovati u troškovima zdravstvene zaštite u visini od 20 % pune cijene zdravstvene zaštite, a koji iznos ne može biti manji, konkretno za troškove bolničke zdravstvene zaštite, od 3,01 % proračunske osnovice po danu. Osigurana osoba sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite plaća osobno prilikom korištenja zdravstvene zaštite, odnosno putem dopunskoga zdravstvenog osiguranja. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u cijelosti osigurava plaćanje zdravstvenih usluga, između ostalog i za cjelokupno liječenje kroničnih psihijatrijskih bolesti, pa se u tome slučaju sudjelovanje u troškovima konkretne zdravstvene zaštite, osiguranoj osobi ne naplaćuje.

Vezano za preporuku 114. *Ministarstvu zdravstva da donese Pravilnik o osiguranju medicinski prihvatljivog vremena za ostvarivanje mjera zdravstvene zaštite te da poduzima mjere radi smanjenja listi čekanja*, Vlada Republike Hrvatske napominje da Ministarstvo zdravstva poduzima niz aktivnosti vezanih uz skraćivanje listi čekanja na

zdravstvene usluge, poput uspostave prioritetnog naručivanja za ukupno 98 postupaka tj. specijalističkih prvih pregleda, o čemu je pučku pravobraniteljicu Ministarstvo zdravstva svojim odgovorima već ranije obavještavalo.

Vežano na dio Izvješća koji se odnosi na rad zdravstvene inspekcije, Vlada Republike Hrvatske iznosi sljedeće:

U slučaju medicinskog zbrinjavanja dječaka u Metkoviću, a u skladu sa svojim ovlastima zdravstvena inspekcija je u koordinaciji s predstavnicima struke koji su imenovani u Stručno povjerenstvo, obavila ciljane zdravstveno-inspekcijske nadzore, pri čemu su uzete izjave zdravstvenih radnika koji su sudjelovali u medicinskom zbrinjavanju mladb. pacijenta, izuzeta je medicinska dokumentacija te je doneseno stručno mišljenje. S obzirom na to da je u stručnom mišljenju navedeno da su učinjeni propusti, isto je dostavljeno Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na nadležno postupanje i poduzimanje mjera, sve sukladno članku 213. stavku 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine, broj 100/18).

Što se tiče navoda o tome da je izostalo postojanje povrede radne dužnosti te disciplinske ili neke druge odgovornosti, Vlada Republike Hrvatske upućuje na odredbe članka 85. stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je propisano da ravnatelj organizira i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada, slijedom čega je pokretanje eventualnog postupka protiv zaposlenika u njegovoj nadležnosti, a ne zdravstvenih inspektora. Vežano za pitanje utvrđivanja disciplinske odgovornosti zdravstvenih radnika, ista je normirana člankom 203. stavkom 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je propisano da se u slučaju stručnog propusta zdravstvenog radnika ili povrede načela medicinske etike i deontologije izriču mjere u skladu s aktima nadležne komore.

3.22 OBRAZOVANJE

Na 181. stranici Izvješća, u poglavlju 3. Pojedina područja zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije (cjelina 3.22. Obrazovanje), navedeno je da Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije usvojilo krovni dokument Cjelovite kurikularne reforme. Vlada Republike Hrvatske skreće pažnju da je izrađen Nacrt okvira nacionalnog kurikuluma. Ne stoji kako je navedeno u Izvješću da je proces Cjelovite kurikularne reforme išao obrnutim redoslijedom, odnosno u suprotnosti s ciljevima Strategije. Naime, preporuka pod rednim brojem 129. navodi da Ministarstvo znanosti i obrazovanja treba provedbu kurikularne reforme uskladiti sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije.

S obzirom na tvrdnje iznesene u Izvješću na stranici 181. Vlada Republike Hrvatske se ne slaže s navodom da je implementacija projekta „Škola za život” započela uz nedovoljnu pripremnu edukaciju nastavnika te da su oni zbog toga iznosili niz kritika. Objavljeni su svi potrebni kurikulumi, te se od siječnja 2018. godine provode i edukacije učitelja, suradnika i ravnatelja, udžbenici su predani na procjenu te se pristupilo opremanju škola. Edukacije za učitelje, suradnike i ravnatelje iz svih osnovnih i srednjih škola održavaju se kontinuirano od listopada 2018. godine i putem virtualnih učionica te je do sada broj sudionika prešao 39.000. Prikupljanje kvalitativnih podataka provodi se kontinuirano i na način da što manje utječe na procese učenja i poučavanja te se koriste različiti posredni i neposredni načini prikupljanja mišljenja, stajališta i prijedloga svih dionika reforme.

Nadalje, u Izvješću je dana primjedba da se nije usvojila preporuka pučke pravobraniteljice iz 2017. godine da se Građanski odgoj i obrazovanje uvrsti kao samostalni

predmet. Vlada Republike Hrvatske navodi da koncept Građanskog odgoja i obrazovanja nadilazi okvire jednoga nastavnog predmeta. On podrazumijeva ostvarivanje ciljeva i sadržaja svih predmeta u školi, tijekom cijelog školovanja te razvijanje građanskih kompetencija u učenika i učenica.

Odluka o donošenju kurikuluma za međupredmetnu temu Građanski odgoj i obrazovanje za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj objavljena je u Narodnim novinama 25. siječnja 2019. godine, a primjenjivat će se od školske godine 2019./2020. te je dostupna na poveznici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_217.html.

Odgojno-obrazovna očekivanja međupredmetnih tema ostvaruju se putem svih predmetnih kurikuluma i kurikuluma međupredmetnih tema u svim odgojno-obrazovnim ciklusima. Nositelji ostvarivanja očekivanja i ciljeva međupredmetne teme su odgojno-obrazovni radnici u suradnji s obitelji i zajednicom. U daljnjem tijeku implementacije kurikuluma međupredmetnih tema provodit će se, kao i dosada, sustavne edukacije učitelja o načinima njihovog uključivanja.

U poglavlju 2. Pojedina područja zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije (cjelina 3.22 Obrazovanje) Izvješća navedeno je: „Poseban dio Strategije tiče se unaprjeđenja obrazovanja odraslih, a u Izvješću EK za RH 2019. naglašena je potreba za preciznijim reguliranjem i intenzivnijom provedbom programa obrazovanja odraslih, čime bi se doprinijelo razvoju njihovih vještina i povećanju zapošljivosti. Međutim, MZO nije izradilo Nacrt prijedloga Zakona o obrazovanju odraslih, što je bila jedna od preporuka iz izvješća za 2017., iako je bio predviđen u Planu zakonodavnih aktivnosti za 2018., nego je prolongiran za III. kvartal 2019. Uzimajući u obzir Istraživanje Eurostata za 2017., po kojem je RH na začelju po postotku obrazovanja odraslih (u 2016. 3%, a u 2017. 2,3%), važno je što prije pristupiti izradi ovog Zakona.“. Vlada Republike Hrvatske napominje kako je izrada Nacrta prijedloga zakona o obrazovanju odraslih u tijeku.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske smatra da se na 182. stranici Izvješća netočno navodi kako je financiranje sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja gotovo isključivo u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Financiranje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je u nadležnosti osnivača. Sukladno Zakonu o predškolskome odgoju i obrazovanju osim jedinica lokalne samouprave, osnivači mogu biti Republika Hrvatska, vjerske zajednice, druge pravne osobe kao i fizičke osobe kod privatnih vrtića.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira programe javnih potreba koji se ostvaruju u dječjim vrtićima i drugim ustanovama za sljedeće programe: za djecu s posebnim potrebama (djecu s teškoćama u posebnim odgojno-obrazovnim skupinama i djecu koja su integrirana u redovite odgojno-obrazovne skupine u dječjim vrtićima), za darovitu djecu, za djecu predškolske dobi pripadnike nacionalnih manjina i za djecu u programu predškole.

Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost i kako na stranici 182. Izvješća, kod navođenja podatka da 145 gradova i općina nema redovan predškolski program, nije potpuno jasno misli li se na program predškolskog odgoja ili na program predškole u godini prije polaska u osnovnu školu. Broj jedinica lokalne samouprave koji na svom području nema ustrojen program predškolskog odgoja je oko 70.

U odnosu na tekst u Izvješću na 182. stranici vezan uz „nenasilnu transformaciju sukoba“, Vlada Republike Hrvatske navodi da navedeni termin nije uvriježen izraz te da su edukacije u području prevencije svih neprihvatljivih ponašanja, uključujući sve oblike nasilnih ponašanja, redovite i otvorene svim profilima odgojno-obrazovnih radnika, te se redovito provode u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje, županijskih stručnih vijeća za preventivne programe čiji su voditelji vanjski suradnici Agencije te na razini svake odgojno-obrazovne ustanove.

Vezano uz preporuku 133. *sveučilištima da usklade provedbene akte o plaćanju troškova studiranja sa Zakonom o strancima*, Vlada Republike Hrvatske izvješćuje kako je, osim upute Ministarstva znanosti i obrazovanja svim visokim učilištima da studenti strani državljanima s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj imaju ista studentska prava kao i državljanima Republike Hrvatske, u Nacrt prijedloga zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uvrštena odredba kojom se to propisuje.

3.23. DISKRIMINACIJA U PODRUČJU I TEMELJEM OBRAZOVANJA

U poglavlju 2. Pojedina područja zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije (cjelina 3.23 Diskriminacija u području i temeljem obrazovanja) Izvješća navedeno je: „...*strukovno bi se gospodarstvo moglo otvoriti prema suvremenim tehnologijama, a ne samo uslužnim djelatnostima, kao što je to slučaj s pilot fazom dualnog obrazovanja koje se provodi za zanimanja prodavač, kozmetičar, dimnjačar i staklar.*“.

Vlada Republike Hrvatske ističe kako je u školskoj godini 2017./2018. uvedeno 19 novih strukovnih kurikuluma za stjecanje kvalifikacija i da se svi ti kurikulumi temelje na suvremenim tehnologijama.

Vezano uz preporuku 135. *Ministarstvu znanosti i obrazovanja da dodatno razradi kriterije dodjele stipendija za studente u STEM područjima kako bi se osiguralo ostvarivanje njihovih ciljeva*, Vlada Republike Hrvatske navodi kako se postupak dodjele državnih stipendija u STEM područjima znanosti provodi u okviru projekta UP.03.1.2.01.0001 Dodjela stipendija studentima u prioritetnim područjima (STEM) Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Cilj dodjele je usmjeravanje na studijske programe koji imaju najveću perspektivu generiranja ekonomskog rasta u Republici Hrvatskoj, uz poticanje strukturnog usklađivanja obrazovanja i kvalifikacija s potrebama tržišta rada i zapošljavanje diplomanata, nastavno na dominaciju studijskih programa u društvenom i humanističkom području s omjerom 60:40. STEM područjima znanosti u smislu ovoga projekta smatraju se studijski programi u biotehničkom, tehničkom, biomedicinskom, prirodnom te interdisciplinarnom području znanosti (pretežno STEM), kao i studijski programi kojima se stječe akademski, odnosno stručni naziv prvostupnik informatike, poslovne informatike, informacijskih znanosti i informatologije. Pripadnost navedenim područjima određuje se u skladu s Upisnikom studijskih programa Ministarstva znanosti i obrazovanja, odnosno pripadnosti pojedinog studijskog programa području znanosti koji je obuhvaćen unutar STEM područja, dok su konkretni uvjeti i načini ostvarivanja prava definirani Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava redovitih studenata na državnu stipendiju u STEM područjima znanosti (Narodne novine, broj 78/18).

Vezano uz preporuku 136. *Ministarstvu znanosti i obrazovanja da osigura provedbu nadzora zakonitosti rada visokih učilišta, posebno u području uvjeta za zapošljavanje u sustavu znanosti i visokog obrazovanja*, Vlada Republike Hrvatske ističe da

se Ministarstvo znanosti i obrazovanja već očitovalo pučkoj pravobraniteljici da je za navedeno nadležan Inspektorat rada te da nije upoznato s očitovanjem Inspektorata rada koje se citira u Izvješću, a za koje se navodi da sadrži izjavu o nenadležnosti.

3.24. DISKRIMINACIJA TEMELJEM VJERE I SLOBODA VJEROISPOVJEDI

Uz preporuku 138. *Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava da izradi prijedlog potrebnih izmjena Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj, kako bi prava pripadnika vjerskih zajednica bila jasno propisana te se uvažile potrebe obilježavanja obljetnica osobito značajnih za pojedine vjerske tradicije*, Vlada Republike Hrvatske ističe da Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 33/96, 96/01, 13/02, 136/02, 112/05, 59/06, 55/08, 74/11 i 130/11) utvrđuje dane blagdana u koje se ne radi, s time da u te dane radnici imaju pravo na naknadu plaće. U skladu s člankom 3. navedenoga Zakona, građani Republike Hrvatske koji Božić slave 7. siječnja u taj dan, islamske vjeroispovjedi u dane Ramazanskog bajrama i Kurban bajrama, te židovske vjeroispovjedi u dane Roš Hašane i Jom Kipura, imaju pravo ne raditi.

Iz navedenoga jasno proizlazi da građani po toj osnovi za svaki od navedenih blagdana, a pored činjenice da ne rade niti na dan Božića i prvi dan po Božiću - Sveti Stjepan, imaju pravo ne raditi po jedan dodatni dan, jer su se svome poslodavcu očitovali da su pripadnici neke od navedenih vjera. Stoga, niti jedan pripadnik niti jedne vjerske zajednice priznate u Republici Hrvatskoj nije uskraćen u ostvarivanju svojih prava na dodatne dane slavljenja blagdana svoje vjere.

3.25. IZRAŽAVANJE U JAVNOM PROSTORU

Uz preporuku 144. *Ministarstvu unutarnjih poslova i Ravnateljstvu policije da ujednači postupanja temeljem Zakona o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te o zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske*, Vlada Republike Hrvatske ističe da policijski službenici, sukladno zakonskim odredbama, provode kriminalistička istraživanja prekršaja radi utvrđenja postojanja obilježja prekršaja i, ovisno o utvrđenom, pokreću prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga nadležnom sudu.

U dijelu Izvješća „Izražavanje u javnom prostoru“, a u vezi s raspisivanjem natječaja za sredstva iz projekta „Mediji zajednice - potpora socijalnom uključivanju putem medija“, Vlada Republike Hrvatske navodi da je Ministarstvo kulture u okviru Operativnog programa Učinkovitost ljudskih potencijala 15. travnja 2019. godine objavilo četvrti natječaj u okviru navedenog Operativnog programa - „Mediji zajednice - potpora socijalnom uključivanju putem medija, faza I.“.

Vlada Republike Hrvatske također naglašava kako se sredstva Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija od 2013. godine dodjeljuju neprofitnim medijima za poticanje proizvodnje i objavljivanje programa neprofitnih medija.

U istom dijelu Izvješća se navodi zastarjeli pravni okvir Zakona o elektroničkim medijima i nedostatak medijske strategije, za koje se, između ostalog tvrdi, kako utječu na nesprečavanje i nesankcioniranje govora mržnje u komentarima na portalima i na društvenim mrežama, te se preporučuje uključivanje IT stručnjaka u izradu istih. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske napominje kako Ministarstvo kulture radi na smjernicama

medijske strategije, no one nikako ne mogu redefinirati medijske i novinarske standarde, već samo mogu dati okvire ili smjernice, ali medijske i novinarske standarde može mijenjati isključivo struka.

Vlada Republike Hrvatske ističe da za komentare ispod članaka u slučaju onih pružatelja elektroničkih publikacija koje su upisane u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, koje vodi Vijeće za elektroničke medije, odgovara pružatelj, te Vijeće i u tom dijelu vrši nadzor.

Što se tiče društvenih mreža, one nisu medij, niti su uređene direktivama na razini Europske unije.

Kada je u pitanju novi normativni okvir elektroničkih medija, Vlada Republike Hrvatske zalaže se i osigurava provođenje medijskih zakona te kontinuirano unaprjeđuje normativni okvir kako bi se osigurali najviši standardi za sve medije koji djeluju u Republici Hrvatskoj. U 2018. godini osnovana je i započela s radom Radna skupina za izradu Prijedloga zakona o elektroničkim medijima.

U dijelu „Izražavanje u javnom prostoru - Internet i društvene mreže“, o tome kako je potrebno „jasno definirati nezakonit govor mržnje“, Vlada Republike Hrvatske navodi da Zakon o elektroničkim medijima u članku 12. stavku 2. jasno propisuje što nije dopušteno u medijskom prostoru.

U dijelu Izvješća „Izražavanje u javnom prostoru - medijske slobode“ navedeno je kako je Europska komisija za borbu protiv rasizma i netolerancije (ECRI) u Izvješću za 2018. godinu preporučila da vlasti osiguraju potpunu neovisnost Agencije za elektroničke medije, a nju je potaknula da odlučno djeluje u svim slučajevima govora mržnje.

Nadovezujući se na sve navedeno, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja kako nema razloga da se dovede u pitanje neovisnost regulatornog tijela, kao ni utvrđivanje kršenja Zakona o elektroničkim medijima. Naime, Vijeće za elektroničke medije neovisno je regulatorno tijelo od 2004. godine i ni na koji način nije povezano niti s jednim dijelom državne vlasti u Republici Hrvatskoj.

U odnosu na tekst Izvješća na 200. stranici, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Agencija za odgoj i obrazovanje svim školama putem voditelja županijskih stručnih vijeća dostavila preventivni program *Ja navijam za sport* koji je usmjeren prevenciji svih oblika nasilja povezanih sa sportom. Program je primjeren učenicima predmetne nastave u osnovnoj školi, a mogu ga provoditi razrednici i stručni suradnici.

3.26 SUOČAVANJE S FAŠISTIČKOM (USTAŠKOM) I KOMUNISTIČKOM PROŠLOŠĆU

U odnosu na preporuku 145. *Vladi RH i nadležnim ministarstvima, da izrade prijedloge potrebnih izmjena kojima bi se jasnije normativno regulirala zabranjena obilježja mržnje, posebno proizašlih iz NDH*, Vlada Republike Hrvatske navodi da je izrada Nacrta prijedloga zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira uvrštena u Plan zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2019. godinu te će se prilikom izrade navedenoga Zakona uzeti u obzir preporuke Vijeća za suočavanje s posljedicama vladavine

nedemokratskih režima, kao i Deklaracije o antifašizmu i Deklaracije o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnog komunističkog poretka u Hrvatskoj 1945. -1990. godine.

Uz preporuku 147. *Ministarstvu unutarnjih poslova i Ravnateljstvu policije da ujednači postupanja policijskih uprava i postaja pri procesuiranju pozdrava „Za dom spremni!“*, vodeći računa o praksi najviših sudova, Vlada Republike Hrvatske navodi da policijski službenici, sukladno zakonskim odredbama, provode kriminalistička istraživanja prekršaja, radi utvrđenja postojanja obilježja prekršaja i, ovisno o utvrđenom, pokreću prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga nadležnom sudu.

U poglavlju 3.26. Suočavanje s fašističkom (ustaškom) i komunističkom prošlošću problematizira se tematika žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. Spominju se pokopi žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja u Vagancu i Višnjici. Vlada Republike Hrvatske navodi da su podaci koje je Ministarstvo hrvatskih branitelja dostavilo na pravobraniteljičin upit korektno preneseni u tekst Izvješća, uz komentar (pravobraniteljičin): *“Nesporno je kako su upravo žrtve partizanskih zločina bile prešućivane te da ih je potrebno pronaći, ekshumirati i dostojno sahraniti. Međutim pokop pripadnika poražene vojske uz vojne počasti, odaje dojam davanja službenog, državnog legitimiteta tvorevini i ideologiji koje su potpuno oprečne vrijednostima na kojima počiva suvremena RH.”*

Nastavno na prethodne navode dolazi i preporuka broj 148. *Ministarstvu hrvatskih branitelja, da izmjenama pravilnika uredi način održavanja obreda pokopa žrtava Drugog svjetskog rata i poraća, vodeći računa kako odavanje vojnih počasti može predstavljati davanje legitimiteta tvorevini i ideologiji oprečnima vrijednostima Ustava RH.* Vezano uz navedeno, Vlada Republike Hrvatske navodi da je Ministarstvo hrvatskih branitelja pripremilo prijedlog Izmjena i dopuna Pravilnika koji treba uputiti u daljnju proceduru.

U vezi navoda na 205. i 207. stranici o potpori Ministarstva hrvatskih branitelja udrugama koje revidiraju povijest negiranjem razmjera počinjenih zločina te veličaju i slave ustaški pokret i NDH, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Ministarstvo hrvatskih branitelja sufinanciralo projekt „Sufinanciranje glasila Hrvatski domobran“ Hrvatskog domobrana, Udruge ratnih veterana Hrvatske, po javnom natječaju za udruge sudionika i stradalnika Drugoga svjetskog rata. Po istom natječaju (u 2017. godini), sufinanciralo je i projekt „Otkrivanje istine o Logoru Jasenovcu kao podrška sudionicima i stradalnicima Drugoga svjetskog rata“ Društva za istraživanje trostrukog logora Jasenovac. Opći cilj natječaja bio je doprinijeti skrbi i zaštiti interesa sudionika i stradalnika Drugoga svjetskog rata te promicanju i očuvanju tradicije borbe protiv fašizma i drugih oblika totalitarizma, dok su posebni ciljevi natječaja bili provođenje programa koji promiču borbu protiv fašizma i drugih oblika totalitarizma te skrb za sudionike i stradalnike Drugoga svjetskog rata kroz aktivnosti prijavitelja na natječaj, kao i pozitivno utjecanje na percepciju članova udruga prijavitelja o zaštiti njihova dostojanstva i interesa.

Uvidom u natječajnu dokumentaciju udruga utvrđeno je da su ciljevi projekata sukladni ciljevima natječaja. Dodjelom financijske potpore navedenim projektima Ministarstvo hrvatskih branitelja nije podupiralo projekte spomenutih udruga kao znak potpore pokušajima osporavanja popisa žrtava ustaškog režima i neprihvatljivim stavovima i tezama o događanjima u Drugom svjetskom ratu, već je podupiralo ciljeve tih projekata koji su bili sukladni ciljevima natječaja, a u kojima navedene udruge nisu isticale namjeru

zaobilaženja istine o karakteru i promjene ocjene ustaškog režima uz njegovo veličanje i ublažavanje njegovih posljedica.

3.28. IMOVINSKOPRAVNI ODNOSI

U odnosu na preporuku 152., da Ministarstvo pravosuđa provede upravni nadzor nad svim službama za imovinsko-pravne poslove ureda državne uprave u županijama, u kojima od 1997. nije poduzeta niti jedna radnja u postupku koji se vodi sukladno Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 92/96, 39/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 65/01, 118/01, 80/02 i 81/02), Vlada Republike Hrvatske navodi da Ministarstvo pravosuđa kontinuirano pribavlja podatke od prvostupanjskih tijela o stanju rješavanja predmeta povrata, odnosno naknade oduzete imovine.

U odnosu na preporuku 153., Ministarstvu pravosuđa i Ministarstvu kulture, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo pravosuđa i do sada, vezano za donošenje Uredbe o posebnoj naknadi za pokretnine sa svojstvom kulturnog dobra koje su sastavni dio zbirki, muzeja i galerija, iniciralo sastanke s Ministarstvom kulture radi iznalaženja odgovarajućih rješenja

3.29. GRADITELJSTVO

Vezano za poglavlje 3.29. Graditeljstvo pod točkom 154. dana je preporuka *Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, da građanima na podnesene prijave i ostale podneske odgovaraju u zakonom propisanom roku.* Vlada Republike Hrvatske ističe da Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja u zakonom propisanim rokovima odgovara na podneske i prijave građana.

3.30. ZDRAV ŽIVOT

Vlada Republike Hrvatske napominje da je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike odobrilo sufinanciranje izgradnje 106 reciklažnih dvorišta i sanacije dodatnih 10 odlagališta neopasnog otpada.

Vezano uz izrade studija izvedivosti za Centre za gospodarenja otpadom, Vlada Republike Hrvatske ističe da Ministarstvo zaštite okoliša i energetike ne izrađuje predmetne studije, već su za izradu studija zaduženi obveznici gospodarenja otpadom, odnosno jedinice lokalne i/ili regionalne samouprave kao osnivači Centara, te u tom smislu Ministarstvo ne može prihvatiti obvezu izrade studija. Studija izvedivosti i sva ostala dokumentacija za odobrenje sufinanciranja izgradnje i opremanja Centra za gospodarenje otpadom Splitsko-dalmatinske županije (Lećevecica) dovršeni su krajem 2018. godine, te je odobreno sufinanciranje iz ESI fondova.

Vezano za preporuku 162. da se osigura monitoring tla te u postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš uvede mjere praćenja njegova stanja, uz obvezna uzorkovanja, Vlada Republike Hrvatske napominje da na nacionalnoj razini, kao ni na razini Europske unije, nije donesen zakonodavni okvir za održivo gospodarenje i zaštitu tla i zemljišta, pa nedostaju i konkretne preventivne mjere zaštite tla i održivog gospodarenja zemljištem. Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i regulativa iz područja industrije i otpada djelomično propisuje zaštitu tla i lokacija od

onečišćenja. Legislativa iz sektora poljoprivrede i šumarstva djelomično regulira korištenje poljoprivrednog i šumarskog zemljišta kao proizvodnog resursa u što je posredno uključena i zaštita tla.

Vežano za Preporuku 163. o izradi analize učinkovitosti mjera zaštite izvorišta vode za ljudsku potrošnju i vodoopskrbnih objekata od potencijalnih onečišćenja Vlada Republike Hrvatske napominje da je Zakonom o vodama i Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (Narodne novine, br. 66/11 i 47/13) uspostavljen zakonodavni okvir.

Vežano uz preporuku 165., Vlada Republike Hrvatske navodi da CGO Marišćina i Kaštijun u svom radu jesu usklađeni s redom prvenstva gospodarenja otpadom budući da je zakonska obaveza svake jedinice lokalne samouprave bez obzira nalazi li se u obuhvatu CGO-a ili ne, osigurati provedbu mjera za smanjenje nastajanja otpada, edukaciju i informiranje građana ta odvajanje i recikliranje otpada.

Vežano za preporuku 166., Vlada Republike Hrvatske napominje da je Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine određena predmetna obaveza i ona se provodi za sve projekte CGO koji su u tijeku. Pitanje nadležnosti procjene utjecaja na okoliš pojavljuju se u predmetnom Izvješću vežano uz preporuke za uvođenjem procjene utjecaja na zdravlje (HIA) u postupke procjene utjecaja na okoliš, pojačavanje nadzora na ovlaštenicima koji obavljaju stručne poslova zaštite okoliša, propisivanja i uvođenja monitoringa tla u postupcima procjene utjecaja na okoliš, ispitivanje razine usklađenosti CGO-a Marišćina i Kaštijun s redom prvenstva gospodarenja otpadom te osiguravanje provedbe nužnih mjera zaštite okoliša na navedenim lokacijama te osiguravanje izrade stručne studije o utjecaju odlagališta otpada Karepovac i Lončarica Velika na zdravlje građana. Sve navedeno regulirano je Zakonom o zaštiti okoliša i pripadajućim podzakonskim aktima.

Naime, sadržaj studija i utjecaj na zdravlje ljudi regulirani su Direktivom 2011/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih privatnih i javnih projekata na okoliš, te Vlada Republike Hrvatske stoga opetovano naglašava da navedeni instrument zaštite okoliša predstavlja instrument koji se odnosi na raznovrsne zahvate od onih koji imaju predvidljiv utjecaj do kompleksnih zahvata koji mogu imati značajne negativne utjecaje na okoliš. Stoga preporuke, koje su bazirane na dva ili tri zahvata nikako ne mogu biti podloga za izmjenu zakonodavstva u tom dijelu jer se time narušava svrha i cilj ovoga instrumenta zaštite okoliša.

Također, Vlada Republike Hrvatske smatra da inzistiranje na predmetu odlagališta Velika Lončarica od strane pučke pravobraniteljice nije osnovano s obzirom da nisu uzete u obzir pravomoćne presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji je jednoznačno ukazao da prijave i tužbe nisu utemeljene.

Vlada Republike Hrvatske mišljenja je da Izvješće u dijelu koji se odnosi na procjenu utjecaja na okoliš neutemeljeno iz razloga što vrlo složen instrument zaštite okoliša nije sagledan u cijelosti već na temelju neutemeljenih i od upravnih sudova odbačenih informacija.

Vežano za preporuku 171., da se što prije donesu provedbeni propisi uz novi Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja i da se do tada osigura provođenje inspekcijskih nadzora i izricanje mjera kako bi se građane zaštitilo od svjetlosnog onečišćenja Vlada Republike Hrvatske napominje da je predmetni Zakon stupio na snagu 1. travnja 2019. godine te da je sukladno članku 27. rok za donošenje provedbenih propisa 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu Zakona.

4. OSOBE LIŠENE SLOBODE I DJELOVANJE NACIONALNOG PREVENTIVNOG MEHANIZMA

4.1. ZATVORSKI SUSTAV

Vežano uz preporuku 172. Ministarstvu pravosuđa, da uvjete smještaja u svim kaznenim tijelima prilagodi zakonskim i međunarodnim standardima, Vlada Republike Hrvatske ističe kako Ministarstvo pravosuđa kontinuirano ulaže napore za poboljšanje smještaja zatvorenika, uzimajući u obzir postojeće smještajne kapacitete te stanje zatvoreničke populacije.

Navedeni pravni standard Vlada Republike Hrvatske smatra bitnim istaknuti i odnosu na dio Izvješća pod naslovom „4.1.2. Obavljanje poslova NPM-a u zatvorskom sustavu - podnaslov Uvjeti smještaja“, te u dijelu teksta pod naslovom „4.1.3. Ocjena stanja u zatvorskom sustavu“.

Vežano uz preporuku 173. Ministarstvu pravosuđa, Vlada Republike Hrvatske navodi kako je u Plan zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2019. godinu uvrštena izrada novog Zakona o izvršavanju kazne zatvora.

Vežano uz preporuku 174. Ministarstvu pravosuđa, da predloži izmjenu Zakona o kaznenom postupku u odnosu na odredbe o izvršenju istražnog zatvora, Vlada Republike Hrvatske ističe da se istražni zatvor izvršava prema odredbama Zakona o kaznenom postupku i na njemu utemeljenih propisa koji pružaju dostatnu zaštitu. Istražni se zatvor mora izvršavati tako da ne vrijeđa osobu i dostojanstvo zatvorenika, a djelatnici na ovim poslovima posebno su educirani. U odnosu na preporuku o primjeni mjere prisile „sputavanjem“ u odnosu na osobe kojima je određen istražni zatvor, Vlada Republike Hrvatske ističe da će se navedena preporuka razmotriti prilikom sljedećih izmjena i dopuna relevantnih propisa.

Vežano uz preporuku 175., Vlada Republike Hrvatske ističe kako Ministarstvo pravosuđa kontinuirano ulaže napore u rješavanju navedene problematike te je temeljem preporuke pučke pravobraniteljice u srpnju 2018. godine svim kaznenim tijelima dostavilo uputu o potrebi zaštite zatvorenika s problemima mentalnog zdravlja ili teškoćama u intelektualnom funkcioniranju. Službenici Odjela osiguranja kaznenih tijela kontinuirano se obrazuju i senzibiliziraju za pravovremeno prepoznavanje istaknutog problema.

4.2. POLICIJSKI SUSTAV

U odnosu na preporuku 180. *Ministarstvu unutarnjih poslova i Ravnateljstvu policije, da se, u skladu s Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima, prema ranjivim skupinama postupa s posebnim obzirom te da se primjenjuju policijske ovlasti kojima se u najmanjoj mogućoj mjeri zadire u ljudska prava*, Vlada Republike Hrvatske ističe da prilikom postupanja prema migrantima, policijski službenici uvijek vode računa o potrebama ranjivih osoba, a posebno o potrebama maloljetnika bez pratnje.

Člankom 101. Zakona o strancima propisano je da će se prilikom primjene mjera za osiguranje povratka uzeti u obzir najbolji interes maloljetnika i potrebe drugih ranjivih osoba, obiteljski život i zdravstveno stanje državljanina treće zemlje prema kojem se poduzimaju mjere. Ranjivim osobama smatraju se maloljetnici, osobe s invaliditetom, starije osobe, trudnice, članovi jednoroditeljskih obitelji s djecom, žrtve trgovanja ljudima, žrtve mučenja, silovanja ili drugog oblika psihičkog, fizičkog ili spolnog nasilja kao što su žrtve sakaćenja ženskih spolnih organa te osobe s duševnim smetnjama. Odluke u vezi s povratkom donose se na temelju individualne procjene u skladu s pravilom razmjernosti.

Za postupanje prema maloljetnim migrantima i tražiteljima međunarodne zaštite bez pratnje, Vlada Republike Hrvatske je 30. kolovoza 2018. godine donijela Protokol o postupanju prema djeci bez pratnje. Ranjivim osobama se u postupku povratka u pravilu donosi rješenje o povratku s rokom za dragovoljni odlazak, što je najblaža mjera u postupku povratka. Maloljetnicima bez pratnje donosi se, sukladno Protokolu o postupanju prema djeci bez pratnje, rješenje o povratku s rokom za dragovoljni odlazak u trajanju od 90 dana te ih se smješta u ustanovu za djecu bez pratnje, dok međuresorno povjerenstvo ne donese odluku o njihovoj trajnoj skrbi.

Vezano uz preporuku 182. *Ravnateljstvu policije, da se vatreno oružje koristi samo kada ne dovodi u opasnost život drugih osoba, osim ako je jedino sredstvo za obranu od napada ili otklanjanja opasnosti*, Vlada Republike Hrvatske navodi da je u Ministarstvu unutarnjih poslova na više razina razrađen sustav unutarnjeg nadzora zakonitosti rada policijskih službenika, od policijskih postaja i policijskih uprava do Kabineta ministra. Sve pritužbe na rad policijskih službenika prolaze kroz više faza provjera, bez obzira jesu li zaprimljene od građana ili su nepravilnosti uočene od strane nadležnih rukovoditelja u policijskim postajama ili policijskim upravama.

4.3. OSOBE S DUŠEVNIM SMETNJAMA KOJIMA JE OGRANIČENA SLOBODA KRETANJA

Vezano za preporuku 189. *Ministarstvu zdravstva da sustavno provodi edukacije zdravstvenih radnika o pravima osoba s duševnim smetnjama i primjeni mjera prisile*, Vlada Republike Hrvatske ističe da se Ministarstvo zdravstva s posebnom pažnjom odnosi prema ovoj tematici i kontinuirano prati edukaciju zdravstvenih radnika u svrhu ranog prepoznavanja eskalacije ponašanja pacijenata, a o čemu se već izvještavalo pučku pravobraniteljicu. Od zdravstvenih ustanova se na godišnjoj razini traže izvještaji o ukupnom broju zdravstvenih radnika educiranih za primjenu mjera prisile, kao i podatak o broju i vrsti održanih edukacija tijekom kalendarske godine.

Vezano uz preporuku 191. Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu pravosuđa, Vlada Republike Hrvatske navodi kako Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (Narodne novine, broj 76/14) propisuje da se sredstva za troškove prisilnog smještaja nebrojivih osoba u psihijatrijskoj ustanovi osiguravaju u državnom proračunu (članak 5 stavak 1.). Prilikom izmjena i dopuna Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama uzet će se u obzir preporuka da zakonska odredba, uz podmirenje troškova prisilnog smještaja nebrojivih osoba u psihijatrijskoj ustanovi, obuhvati i osiguranje sredstava za troškove prisilnog smještaja tzv. „civilnih“ osoba u psihijatrijskoj ustanovi.

Vezano za preporuku 192. *Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu pravosuđa da na svim psihijatrijskim odjelima vode evidencije primjene sredstava prisile*, Vlada Republike Hrvatske ističe da prema zaprimljenim odgovorima zdravstvenih ustanova, koje imaju ugovorenu djelatnost psihijatrije, sve vode evidencije o primjeni mjere prisile, a o čemu je pučka pravobraniteljica također obaviještena.

4.5. TRAŽITELJI MEĐUNARODNE ZAŠTITE I IREGULARNI MIGRANTI

U Izvješću, u podnaslovu „Međunarodna zaštita“, vezano za navedeni podatak kako je u 2018. godini u 29 slučajeva odbačen zahtjev za međunarodnu zaštitu zbog primjene instituta sigurne treće zemlje, Vlada Republike Hrvatske napominje da se radilo o osam slučajeva. Riječ je o osam punoljetnih osoba s ukupno 21-im djetetom. Sukladno članku 16. stavku 2. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Narodne novine, br. 70/15, 127/17), dijete je obuhvaćeno zahtjevom svog zakonskog zastupnika i participira u njegovom zahtjevu. S obzirom na navedeno, djeca s pratnjom ne čine posebnu statističku kategoriju kod donesenih odluka.

U pogledu preporuke 197. *Ministarstvu unutarnjih poslova, da svim migrantima zatečenim na teritoriju RH omogući pristup međunarodnoj zaštiti*, Vlada Republike Hrvatske ističe da prilikom postupanja policijski službenici omogućavaju migrantima pristup sustavu međunarodne zaštite.

Vezano uz preporuku 198. *Ministarstvu unutarnjih poslova, da prilikom određivanja mjera osiguranja povratka u potpunosti informira migrante o njihovim pravima, na jeziku koji razumiju*, Vlada Republike Hrvatske navodi da je u skladu s člankom 57. Pravilnika o postupanju prema državljanima trećih zemalja (Narodne novine, broj 68/18), Ministarstvo unutarnjih poslova izradilo pisane obavijesti za informiranje migranata u postupku povratka, koje su tiskane na jezicima koje razumiju migranti. Pisane obavijesti prevedene su na sve jezike kojima govore nezakoniti migranti u Republici Hrvatskoj i dostavljene su svim policijskim upravama i policijskim postajama.

U odnosu na preporuku 199. *Ministarstvu unutarnjih poslova, da u postupcima u kojima provode mjere osiguranja povratka, vode računa o načelima propisanim ZOS-om i ZUP-om*, Vlada Republike Hrvatske navodi da se postupak povratka državljanina trećih zemalja koji nezakonito borave provodi sukladno Zakonu o strancima (Narodne novine, br. 130/11, 74/213, 69/17 i 46/18) te pratećim podzakonskim propisima. Zakon o strancima propisuje postupanje policije prema nezakonitim migrantima od zatjecanja do napuštanja Europskog gospodarskog prostora (EGP).

5. SURADNJA I JAVNO DJELOVANJE U PROMICANJU LJUDSKIH PRAVA I SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE

5.2 ULOGA CIVILNOG DRUŠTVA U ZAŠTITI I PROMICANJU LJUDSKIH PRAVA

Vlada Republike Hrvatske napominje da ne može prihvatiti ocjenu stanja pučke pravobraniteljice o dosadašnjoj suradnji s lokalnim zajednicama i organizacijama civilnoga društva po pitanju prihvata, smještaja tražitelja međunarodne zaštite te osoba s međunarodnom zaštitom, budući da Ministarstvo unutarnjih poslova pravovremeno i transparentno obavještava i pruža relevantne informacije lokalnoj zajednici i građanima te surađuje s organizacijama civilnog društva radi uspostave transparentne i jasne komunikacije oko razumijevanja potreba tražitelja međunarodne zaštite.

Ministarstvo unutarnjih poslova kao tijelo nadležno za prihvata tražitelja međunarodne zaštite, procjenjuje i odlučuje s kojim će nevladinim organizacijama surađivati, prvenstveno uzimajući u obzir aktivnosti koje je potrebno dodatno provoditi, sukladno potrebama tražitelja međunarodne zaštite i osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom.

U odnosu na preporuku 205. *Vladi Republike Hrvatske, da donese novi Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava*, Vlada Republike Hrvatske navodi da je izrada Nacrta novog nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava u tijeku.

Vezano uz preporuku 206. *Vladi Republike Hrvatske, da osigura dugoročno institucionalno i programsko financiranje OCD-a za zaštitu i promicanje ljudskih prava*, Vlada Republike Hrvatske napominje da se kontinuirano financiraju projekti udruga koje djeluju u području zaštite ljudskih prava u skladu s mjerama iz nacionalnih programa.

U pogledu preporuke 207. *Vladi Republike Hrvatske, da uspostavi Povjerenstvo za ljudska prava*, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na činjenicu da je Uredbom o Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 6/19) predviđeno da Ured koordinira radom i organizira sjednice Povjerenstva za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

5.4. MEĐUNARODNA SURADNJA

Vezano uz preporuku 208. *Vladi Republike Hrvatske, da dostavi izvješća Odboru Međunarodnoga pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima i Odboru za ukidanje svih oblika rasne diskriminacije UN-a*, Vlada Republike Hrvatske napominje da je Nacrt prijedloga periodičnog izvješća o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije bio upućen u proceduru donošenja Vladi Republike Hrvatske u listopadu 2018. godine, ali je nakon dodatnih konzultacija odlučeno je da se nastavi s izradom izvješća kojima će se obuhvatiti i razdoblje od 2015. do 2018. godine. Slijedom navedenoga, radna skupina priprema XIII. i XIV. periodično izvješće, kojim će nadopuniti IX., X., XI. i XII. izvješće.

Pored svega navedenoga, s obzirom da se velik dio preporuka iz predmetnog Izvješća odnosi direktno na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na odredbe Europske povelje o lokalnoj samoupravi (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 14/97 i 4/08). Naime, odredbom članka 4. stavka 6.

Povelje utvrđeno je da će se lokalne jedinice, koliko je to moguće, pravovremeno, na odgovarajući način, pitati za mišljenje u postupku pripremanja i donošenja odluka koje ih se neposredno tiču.

6. LJUDSKI POTENCIJALI, ORGANIZACIJA RADA I PRORAČUN UREDA

U odnosu na navode da je potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu, pogotovo u kontekstu novog mandata koji je pučkom pravobranitelju dan Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da je radi provedbe navedenog Zakona i podizanja svijesti javnosti, proračunu Ureda pučke pravobraniteljice doznačeno dodatnih 200.000,00 kuna, a očekuje se da se novi posao u početku može preraspodijeliti na postojeće kapacitete.

7. ZAKLJUČAK

Poštujući neovisnost institucije Pučke pravobraniteljice smatramo potrebnim skrenuti pažnju na pojedine aspekte Izvješća koji su od značaja za izradu što objektivnijeg i točnijeg prikaza stanja na području ljudskih prava i sloboda te pratećih preporuka.

Vlada Republike Hrvatske i nadležna tijela prihvatila su cijeli niz preporuka navedenih u Izvješću, za neke su izvijestila o trenutnoj provedbi i ostvarenom napretku, dok su u odnosu na pojedine preporuke bila kritična.

U samom Izvješću pučke pravobraniteljice za 2018. godinu iznesen je i određeni broj činjenično netočnih navoda, slijedom čega je Vlada, u svojem očitovanju, takve navode ispravila i dala prikaz stvarnog stanja u određenim područjima.

Čitanjem Izvješća stječe se dojam da se teme biraju na ponešto arbitraran način, pri čemu se iste ne temelje uvijek na pravilno utvrđenom činjeničnom stanju. U tom smislu smatramo da bi određene teme trebalo prikazati i ocijeniti u kontekstu podataka iz prethodnih godina kako bi se dao uvid u trendove, a izbjegle situacije u kojima se pojedini podaci prezentiraju i vrednuju izvan konteksta.

Također, uvažavajući sve izvore informacija, a posebno medije, koji pridonose unaprjeđenju zaštite ljudskih prava u Hrvatskoj, smatramo da se ovakvo Izvješće treba u većoj mjeri temeljiti na podacima dobivenim od strane nadležnih tijela državne uprave.

U tom smislu upućujemo na razmatranje mogućeg unaprjeđenja dosadašnje metodologije izrade Izvješća, na način da se u suradnji s tijelima nadležnim za pojedina područja ljudskih prava i njihovu provedbu dođe do što točnijih informacija.

Vlada Republike Hrvatske u tom smislu spremna je uvijek i u svakom trenutku dostaviti podatke kojima raspolaže, a koji su važni za donošenje zaključaka, prezentaciju podataka ili formuliranje preporuka.

Na taj način bi se zasigurno olakšao i rad Ureda pučke pravobraniteljice, ujednačio pristup pojedinim temama te povećala kvaliteta i objektivnost samog Izvješća.

Takva metodologija u konačnici bi rezultirala i preporukama koje su u cijelosti provedive, a čiji je zajednički cilj poboljšanje kvalitete života građana.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, dr. sc. Davora Božinovića, potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova, prof. dr. sc. Milana Kujundžića, dr. med., ministra zdravstva, izv. prof. dr. sc. Vesnu Bedeković, ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Josipa Aladrovića, ministra rada i mirovinskoga sustava, te dr. sc. Kristiana Turkalja, Juru Martinovića i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, Žarka Katića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova, Tomislava Dulibića i Željka Plazonića, dr. med., državne tajnike u Ministarstvu zdravstva, Margaretu Maderić i Mariju Pletikosu, državne tajnice u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Majdu Burić, državnu tajnicu u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava.

 PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković